ԱՐՏԱՐԱԲԱՏ
SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIII
N° [redacted]
Miércoles 3 de Agosto de 1988
496

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

...ie de la 17ª
...ención
...ial de
L.A.
...puren
...utunian

Información en pág. 2

Arkady Volski enviado del Kremlin

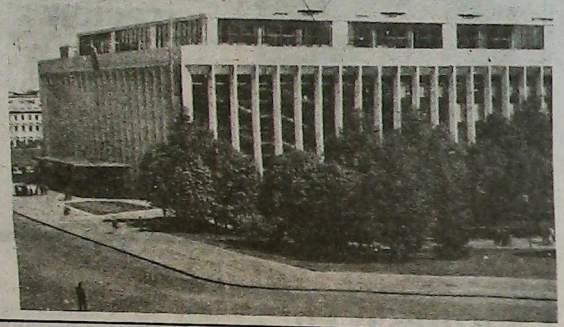

Moscú, 26 (AFP) El Kremlin decidió enviar a Arkady Volski, importante miembro del Comité Central del Partido Comunista, como delegado del mismo a la disputada región de Nogorny Gharabagh, a fin de consolidar el aparente éxito de Moscú y restablecer el orden natural.

El funcionario que informó sobre esta designación manifestó que las fábricas y el transporte de la región habían vuelto a trabajar normalmente.

"Todo está en calma y tranquilo", señaló.

Según **Pravda**, Volski tiene la misión de organizar y coordinar la labor de los organismos del partido, del gobierno, y de la economía, en Armenia y Azerbaijan. Asimismo, **Pravda** manifestó que Volski tiene facultades apropiadas para cumplir su misión, y exhortó a las autoridades locales a brindarle toda clase de ayuda y asistencia.

Fuentes Soviéticas dieron a entender que una salida a esta disputa sería **elevar el status de Gharabagh al de República Autónoma dentro de Azerbaijan.**

Así interpreta Azerbaijan la Fraternidad y la Religión

Esta es la reproducción de la leyenda que apareció pintada en las puertas de todas las casas de Azerbaijan habitadas por Armenios, amenazándolos de muerte si no se iban del país.

Alrededor de 15.000 armenios, principalmente desde los hechos de Sumgait, tuvieron que huir de Azerbaijan desde fines de febrero.

La leyenda, escrita en una mezcla de ruso y azerbaijano, dice conminativamente:

"ARMENIOS, SALGAN DE ESTE PAIS INMEDIATAMENTE, SI NO SERAN MUERTOS COMO PERROS. SU CRUZ ES M....."

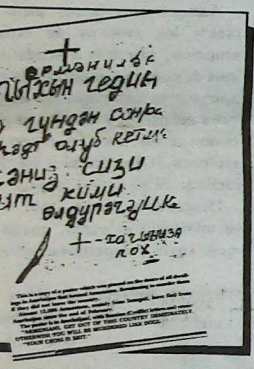

Armenia cepta la ecisión e Moscú

cú, 25 (AFP) Según no- recibidas desde Erevan, gentes del Partido Co- a de Armenia acataron sión del Kremlin, en el de que la región de (Gharabagh) continúe administrada por Azer-

n **Pravda** esta decisión s dirigentes armenios uye una posición desti- evitar enfrentamientos poder de Moscú.

embargo, los comenta- ostienen que los arme- **abandonarán su obje-** pesar del rechazo del sus pretensiones.

ro orden de cosas se ha o hoy que las huelgas fectado gravemente a la nía local, y que sólo en las fábricas de Stepa- se produjeron pérdidas más de 5 millones de (7,9 millones de dóla- debido a la falta de pro- de artículos eléctricos el 23 de mayo pasado.

Tres partidos armenios protestan la decisión del Kremlin

ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐԵՔ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՔ ԲԱՐԼՈՒՔ.

ՔՐԵՄԼԻՆԻ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՇԵՇՏՈՒԻՆ

Հայ ազգային-քաղաքական երեք կուսակցութիւններ -ՍԴՀԿ, ՌԱԿ եւ ՀԱԴ- հրապարակեցին հաղորդագրութիւն մը, ուր անոնք բառը կերպով կը դատապարտեն Քրեմլինի 18 Յուլիսի անարդար որոշումին դէմ: Ցեղւոյս մամուլին կարեւորագոյն օրաթերթերուն 23 Յուլիսի թիւին մէջ լոյս տեսած հաղորդագրութիւնը կը հաստատէ, թէ Գերագոյն Սովետին մերժումը՝ Արցախը վերամիացնելու Հայաստանին «կը հակասէ եւ՛ Հայաստանի եւ՛ Սփիւռքի հայ ժողովուրդին իրաւական ձգտումներուն եւ յստակ ժխտում մըն է խորհրդային Սահմանադրութեան ազգերու ինքնորոշման սկզբունքին»: Նման որոշում մը, կը շարունակէ հաղորդագրութիւնը, հարցականի տակ կ'առնէ հրապարակայնութեան եւ վերակառուցումի քաղաքականութիւնը՝ «անխախտ պահելով 65 տարիէ ի վեր շարունակուող կամայական կացութիւն մը»: Երեք կուսակցութիւնները խիստ մտահոգութիւն կը յայտնեն խաղաղ ցուցարարներուն դէմ որդեգրուած ճնշումի միջոցառումներու գործադրութեան համար եւ կ'եզրափակեն՝ «ի դիմաց Քրեմլինի մերժումին արդար լուծում մը տալու Արցախի հարցին, համայն աշխարհի հայութիւնը պիտի շարունակէ իր պահանջատիրութիւնը, որովհետեւ ոչ մէկ որոշում կրնայ յոռեգնել արդարութիւն պահանջող ամբողջ ժողովուրդի մը ձայնը»:

Tres importantes partidos armenios - PSD Hnchakian, FRA Tashnagtsutiun y ODLA Ramgavar Azadagan, emitieron el 21 de julio un comunicado conjunto por el que expresan **"su más enérgica protesta por la injusta resolución adoptada el 18 de julio, por parte del Presidium del Sóviet Supremo de la URSS, al rechazar los reclamos armenios de reincorporar la región autónoma de Gharabagh Montañoso a la República Socialista de Armenia".**

Continúa diciendo el comunicado que **"tal decisión contraría las legítimas aspiraciones del conjunto del pueblo armenio, tanto de Armenia como de la Diáspora, y constituye un categórico rechazo al principio de autodeterminación de las Naciones consagrado en la Constitución Soviética".**

Asimismo el comunicado expresa sus dudas respecto a la política de reestructuración, transparencia y democratización que aplicaría la URSS, **"ya que mantiene intacta una arbitraria situación que se prolonga desde hace 65 años".**

En otro párrafo, las entidades firmantes manifiestan **"su grave preocupación por las consecuencias de la aplicación de métodos represivos contra las pacíficas y multitudinarias manifestaciones que se realizan tanto en Armenia como en la Región Autónoma de Gharabagh".**

Y finaliza, diciendo: **"Ante la reciente negativa del Kremlin a dar una justa solución a esta cuestión, los armenios del mundo entero proseguirán sus reclamos, porque ninguna resolución puede acayar la voz de todo un pueblo que reclama justicia".**

Mensaje de la 17ª Convención Mundial de O.D.L.A. a Souren Haroutunian

La 17ª Convención Mundial de O.D.L.A. envió la siguiente carta al Primer Secretario del Partido Comunista de Armenia, Souren Haroutunian:

8 de julio de 1988

Su Excelencia
Souren Haroutunian
Primer Secretario del Partido Comunista de Armenia.
Yerevan, Armenia (URSS)

Estimado señor Haroutunian:

En nombre de la 17ª Convención Mundial del Partido Demócrata Liberal Armenio, le hacemos llegar nuestras sinceras congratulaciones con motivo de su elección para la más responsable posición en Armenia.

Su elección coincide con uno de los tiempos más cruciales de la historia, en que los recientes hechos en Armenia y en la Diáspora trazan un *nuevo camino en las relaciones de todos los armenios con su tierra Madre.*

Nos complace informarle que la 17ª Convención Mundial de O.D.L.A. reafirma su tradicional amistad y positiva relación vis-a-vis con Armenia, a quien nosotros consideramos el ancla de la supervivencia armenia y el foco de las aspiraciones de nuestro pueblo.

Aprovechamos esta oportunidad para expresarle nuestro sincero aprecio y apoyo a usted, y a través suyo a las autoridades de Armenia por su justa resolución a la demanda de reunificación de la región autónoma de Nogorny Gharabagh con la Madre Patria Armenia.

Sin embargo, nosotros estamos inquietos por la erupción de sentimientos populares y sus posibles consecuencias.

Aunque apreciamos plenamente los motivos de cada erupción, nosotros consideramos de extrema importancia el apoyo a la autoridad simbolizada en usted, y que las emo*ciones se sujeten a las expertas acciones diplomáticas a fin de* facilitar su ya difícil tarea.

Deseándole pleno éxito en su meritorio esfuerzo, quedamos suyos respetuosamente,

Secretariado de la
17ª Convención Mundial
O.D.L.A.

Armenia al día

Viviendas para los recien casados

Armen y Asmig Katanian, del aldea David-Bek, fueron favorecidos con un préstamo por parte del Estado para construir su vivienda. Se trata de una asistencia que se brinda a todos los recien casados y que, durante el quinquenio 1986-1990, según los planes del Estado Armenio, será entregado a cada quinta familia rural de Armenia para la posesión de su vivienda familiar.

Sorpresas en la antigua capital Dvin

Durante las excavaciones que los arqueólogos realizaron en Dvin, que de los siglos V al VII fuera Capital de Armenia, fueron encontradas ricas colecciones de cerámica, monedas de plata, vasos de cristal, collares, anillos y pulseras de oro y plata, objetos todos que se incorporarán a las reliquias que guarda el Museo Histórico de Erevan.

La colina de Dvin, en el valle de Ararat, guarda en sus entrañas muchas antigüedades de inmenso valor. En la parte occidental de la ciudadela, objeto de las excavaciones, se ve claramente que esa zona fue en su época uno de los barrios residenciales de la Capital. Asimismo, junto con la muralla que protegía la fortaleza, se encontró una edificación de la Edad Media cuyo destino se desconoce.

Se supone que la vida en Dvin se restablecía después de su conquista por los árabes y, también, después del terremoto sufrido en el año 893, que costó unas 40.000 vidas de las 150.000 que habitaban el área.

Crimea se interesa por las pinturas de Aivazovski

Coleccionistas privados de la Ciudad de Feodosia, en Crimea, acaban de adquirir varios lienzos de Aivazovski con destino a la Galeria de Arte de esa Ciudad.

Aunque su residencia estaba en Crimea, Aivazovski siempre mantuvo estrechos lazos de unión con Armenia, su Patria. En 1868 el pintor emprendió un viaje por el Cáucaso que junto con la montaña de Ararat le sirvieron de tema para muchas de sus obras. Es conocido su cuadro **"Descendimiento de Noé desde Ararat"** donde se ve a una caravana avanzando con el valle de Ararat al fondo.

Aivazovski fue consejero de muchos pintores armenios que lo consultaron frecuentemente y, entre otros, Magdesian y Sureniants se llegaban hasta Feodosia para buscar su asesoramiento.

Primeras jornadas corales

El 29, 30 y 31 de julio pasado tuvieron lugar, en el Auditorio Gulesserian de la UGAB, las primeras jornadas de animación socio-cultural para el canto coral y comunitario. Se trató de una convocatoria de la Coordinación General de Coros del Centro de Divulgación Musical de la Secretaria de Cultura de la Municipalidad de Buenos Aires y el Instituto de Ciencias Sociales Aplicadas.

Destinadas fundamentalmente a los responsables en tareas de canto coral y comunitario, estas jornadas reunieron a todos cuantos tienen responsabilidad en este tema. Demás esta decir que participaron de ellas todos los dirigentes de coros de nuestra colectividad.

Khachaturian en el Colón

El viernes 29 de julio, en función de abono nocturna, la Orquesta Filarmónica de Buenos Aires dirigida por Pedro Ignacio Calderón, interpretó el Concierto para Piano y Orquesta de Aram Khachaturian. Fue solista el pianista Manuel Rego.

El público recibió con cálidos aplausos esta manifestación de arte.

EMPIECE BIEN SU NOCHE DEL SABADO

Sintonice todos los sábados de 21,30 a 22 la audición radial "En confraternidad Argentino Armenia", trasmitida por LR 3 Radio Belgrano, en el 950 de su dial. Voz y Cultura de un pueblo Milenario para una Argentina Joven.

Participe, auspiciando este programa y solicitando representante al 38-1257, LATINARMEN PUBLICIDAD - Depto. Radio.

WILTON PALACE HOTEL

Av. Callao 1162
Tel. 41-9483

Buenos Aires
Argentina

El Ministro Terragno en la Cámara Argentino - Armenia

El lunes 25 de julio pasado, a las 12,30 horas, tuvo lugar uno de los habituales almuerzos que organiza la Cámara Argentino-Armenia para la Industria, el Comercio y demás Actividades Económicas. En la oportunidad el invitado fue el Ministro de Obras y Servicios Públicos de la Nación, **doctor Rodolfo Terragno**, quien disertó sobre el tema: **Rol del Estado y el Proceso de Privatizaciones**, extendiéndose en la presentación del punto de vista del Estado en torno al candente problema de la privatización de las empresas públicas, haciéndolo en conceptos claros y precisos, siendo largamente aplaudido por los numerosos comensales presentes.

El orador fue presentado con palabra fluída por el Dr. Jorge Torosian.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438 PISO 7º
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 772-2617

Comisión de Damas 30º Aniversario

Almuerzo

en el Restaurante de Asociación Argentina de Golf
Lunes 22 de Agosto - 11 hs.
Costanera Norte (entre Salguero y Av. Sarmiento)

CORO SHNORHALI

Auditorium Centro Cultural Ciudad de Bs. As.
Sábado 13 de Agosto 21 hs.
Junín 1930 (Recoleta)

"Coro Shnorhalí" de la UGAB Programación de Agosto

Sábado 13 de Agosto 21 hs. C.C. Ciudad Bs. As. (Recoleta)
Domingo 14 de Agosto 13 hs. Centro Armenio
Viernes 26 de Agosto 21 hs. Sholem Aleijem

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA

Dr. Ricardo Delanian
Estudio Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1º 4
T.E. 3-1141 · CORDOBA

ABOGADOS

Dr. Juan Carlos Merdinian
Abogado
Rondeau 578 T.E. 051-45215
CORDOBA

DAMNIFICADOS

Autos y Camiones robados
Erevan S.A. los localiza en cualquier parte del país
•Verificación por Rayos Laser
•Sistema Computarizado
Sarandí 461, 2º A Capital TE. 941-9969 - 42-3915
-Atención las 24 horas-

Daniel Youssefian e Hijos S.A.

Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general

Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

SINTONICE AUDICION CULTURAL TEKEYAN

La cultura y el quehacer de la armenidad

Domingos de 10,5 a 11 horas.

CX.10 Radio Continente (Uruguay)

(735 khz. al lado de Radio Mitre)

Apoyo del Catolicós a las Autoridades Soviéticas

***Erevan**, julio 27 (AFP)* "Me alegra que después de las disposiciones del Presidium del Sóviet Supremo tomadas en Moscú, hayan cesado las huelgas y se haya normalizado la situación", declaró en Erevan Vazken I°, Catolicós de todos los armenios.

"El deber de todos nosotros es eliminar el recelo surgido entre los pueblos armenio y azerbaijano y restablecer la amistad y hermandad entre los vecinos" manifestó Catolicós.

Vazken I° consideró necesario abrir dos o tres iglesias en Gharabagh, y manifestó que la región tuvo muchos monasterios e iglesias, pero que en 1932 fueron cerrados. "Según mi parecer, ahora que se abre un nuevo período de corrección de faltas de pasado este proceso debe afectar también a los problemas de nuestra Iglesia", destacó.

"Mi preocupación hoy día consiste en que la vida del pueblo armenio marche por su cause natural, para que no haya huelgas, actos de indisciplina, disturbios, por cuanto yo estoy convencido de que todo eso solamente ha podido perjudicar la solución de problemas de Gharabagh".

"Llamo también a aquellos dos millones de armenios residentes en el extranjeros, que en estos días experimentan gran inquietud en relación con el problema de Gharabagh, a revelar alta responsabilidad por el destino de su pueblo y por el bienestar de nuestra Patria: la Armenia soviética".

PROMOCION 1988

Tradicional Cena de los Viernes

a partir de las 20.30
con los típicos platos de la cocina armenia

Armenia 1322

LAMAS

Asesoría técnica de riesgos industri
y contratación de seguros genera
Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país
NIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVID.
BME. MITRE 777 7° B. Capital T.E.: 49-1942/188

Montevideo

Homenajes a la benefactora Arpiné Kouyoumdjian

Con motivo de cumplirse el primer aniversario del fallecimiento de la benefactora uruguaya, señora Arpiné Kouyoumdjian, el Consejo Directivo de la UGAB, miembros de la Comisión Educacional, cuerpo docente y alumnado del Colegio Nubarian-Manoogian, participó el viernes 22 del corriente de un almuerzo-hokehankisd realizado en las instalaciones del Colegio.

Asimismo, el domingo 24, en la Iglesia San Nersés Shnorhalí fue oficiada una Misa en sufragio del alma de la benefactora, a la que asistieron directivos y gran cantidad de público.

Posteriormente en el Cementerio del Norte, donde descansan sus restos fue colocada una ofrenda floral y, tras el responso rezado por R.P. Kelendjian, hicieron uso de la palabra el señor José Youssefian, en nombre del Consejo Central de la UGAB, el Sr. Jean Kechichian por la Comisión Educacional, el señor Carlos Yergatacortzian por la Comisión Directiva de UGAB local, quienes recordaron la gran obra cumplida por el matrimonio Misak y Arpiné Kouyoumdjian en favor de la educación de los niños y de la juventud armenias en la República del Uruguay.

"Los hombres pasan pero las obras quedan, perpetuando la memoria de aquéllos que en vida supieron ser ejemplo para las generaciones futuras".

Aún así ...

No te rindas si tu cuerpo o tu alma están cansados; la paz, aunque efímera, siempre llega.

No te rindas si tu trabajo sacrificado es opacado; alguien descubrirá la brillantez de tu esfuerzo.

No te rindas si la pequeñez de tu entorno te lastima; lo grande está dentro de tí y no lo compartas con quien no lo merece

No te rindas si el amor que brindas no es retribuído; lo importante es amar. Tú sí sabes que estás vivo.

No te rindas si la ilusión pretende abandonarte; hay siempre valores intangibles a los cuales puedes aferrarte; renacerá tu esperanza...

No te rindas si, cual yunque, te sientes golpeado injustamente, saldrás fortalecido; el dolor templa.

No te rindas si la calumnia rueda como una piedra por los caminos creando cunfusión; algún día la verdad será un grito.

No te rindas ante la soberbia; existe pero no sabe que la humanidad tiene el perfume de las violetas, a las que no conoce.

No te rindas si ponen vallas en tu camino; una y otra vez las saltarás y seguirás adelante; tú eres capaz.

Jazmín H. de Huttner

RESTAURANTE ARMENIO

NUBAR

• ALTA COCINA ORIENTAL

Reserve su lugar
Cnel. Niceto Vega 4615 - Capital Tel. 774-8571
Abierto todos los días a partir de las 20 hs.
Domingos al mediodía

Doctor

Luis H. Vertanessian

Escribano

Nueva dirección

Florida 375, 4° Tel. 334-5726/28

CONTEMPORA
Alfombras Atlántida

CORDOBA 4475 T.E. 773-2784
CAPITAL FEDERAL 774-2977

Comenta Clarín

¿Fin de la crisis?

La dirigencia del Partido Comunista de Armenia decidió poner fin a la huelga sin precedentes iniciada por reivindicaciones nacionalistas, y acatar la resolución del Presidium del Sóviet Supremo de la URSS que desconoció sus reclamos sobre Nogorny Gharabagh. Cabe aqui una pregunta: ¿los armenios cedieron ante la presión de Moscú o lograron, total o parcialmente, su objetivo?

Quizá la respuesta más acertada sea una combinación de ambas cosas. Por un lado, estaba claro que la cúpula soviética no iba a permitir el triunfo de esta revuelta en sus propias entrañas. Ceder ante las reivindicaciones armenias sobre el enclave Nogorny Gharabagh representaba el riesgo de tener que hacer frente a episodios similares de los distintos grupos étnicos que conviven en el vasto territorio que conforma el "imperio soviético".

Al mismo tiempo, es necesario destacar ciertas concesiones obtenidas a raíz de la revuelta armenia:

1)La creación de una comisión el Sóviet de las nacionalidades (cámara del Parlamento soviético) encargada de ofrecer nuevas propuestas. Una de ellas podría ser la declaración de autonomía de Nogorny Gharabagh.

2)El Sóviet Supremo (en un casi reconocimiento del papel que Armenia debe desempeñar en esa disputada región) decidió el envio de representantes para colaborar con los Sóviets de Armenia y de Azerbaijan para el desarrollh social y económico del enclave.

Pero estas medidas, destinadas a "aplacar" las protestas y poner fin a las huelgas, estuvo precedida de una severa represión ordenada por el Kremlin, como la llegada de refuerzos militares y el arresto de seis armenios acusados de incitar a la violencia en Erevan. Concesiones, sí, pero sin poner en riesgo la autoridad del poder central.

La normalidad parece haber vuelto a Armenia y a Nogorny Gharabagh, aunque esto no implica la resolución definitiva de la cuestión.

Novedades Musicales

POR SARKIS KABADAIAN

El jueves 4 de agosto, a las 19 horas, en la audición titulada **"Usted programa"**, podrá escucharse en FM. stéreo, por Radio Nacional (97,7 mhrtz.) la **"Sinfonia N° 3"** de Mnisakalian y el **"Concierto para violin y cello"** de Sitovich

También por Radio Nacional, FM. stéreo, el viernes 5 de agosto, a las 19 horas, se irradiará el **"Concierto para violin y orquesta"** de la famosa compositora Gueguni Tchitchian, que fuera grabado en Erevan (Armenia).

En breve informaremos a nuestros lectores sobre la irradiación de la ópera **Sayat-Nová**, de A. Harutiunian, como asimismo sobre una ópera de George Enesco, en la que intervienen cantantes armenios residentes en Bucarest (Rumania).

JOTOR SA

INVERSORA - FINANCIERA

La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario

CENTRAL: Av. Callao 836
BELGRANO: Av. Cabildo 300
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309
VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601

T.E. 41-8671/6093/5312
T.E. 771-4695 - 773-2748
T.E. 981-4536/3288
T.E. 795-0934

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados

Larrea 738 Cap. Fed.
Francia 275 San Martín (Pcia. de Bs. As.)

El liberalismo pertenece a quienes lo defienden y lo ilustran

La presente es una colaboración que el conocido intelectual francés, Guy Sorman, publicó en La Nación del 22 de junio pasado. Dice así:

La responsabilidad de un intelectual francés para con la Argentina no es la de dar lecciones ni la de proponer un modelo llave en mano, sino, más bien la de venir al país y participar de un intercambio, de una reflexión en común. Si, en efecto, no hay modelo único de desarrollo o de organización sociopolítica, me parece en cambio que existen muchos principios universales comunes a todas las sociedades y que permiten proponer para la Argentina un diagnóstico y soluciones.

En el caso de la Argentina, me parece evidente que ese país no sufre de una particular fatalidad histórica, sino de un conjunto de ideas falsas. Llamo idea falsa sencillamente a una propuesta que, en la práctica, no funciona. Me limitaré a enumerar cinco de esas ideas falsas.

La primera es que los argentinos tengan necesidad de autoridad, lo que puede entenderse, de algún modo, en un pueblo pasivo, menor, que aspira a ser dirigido con mano de hierro, ya se trate de la economía o de la política. De hecho, ningún pueblo aspira a la autoridad y si el pueblo argentino se complace a veces en el autoritarismo ha creado la dependencia y no al contrario. La inflación, por ejemplo, es un buen medio para el poder, al tornar imposible toda seguridad individual contra el riesgo económico, de echar a los ciudadanos en los brazos del Estado visto como último recurso.

LA IGUALDAD ECONOMICA

Otra idea falsa es el igualitarismo económico. Si ante el sufragio universal puede admitirse que todos los hombres son iguales, no es lo mismo para la creación de riquezas. Algunos tienen más vocación de empresa que otros. Estos emprendedores no tienen un derecho automático a una consideración particular, pero si son exterminados por los impuestos, el menosprecio intelectual, la burocracia y la injerencia del Estado, la economía pierde su motor: no le quedan más que frenos.

Guy Sorman

Ser Pluralista no es solamente dejar hablar a los demás: es también admitir que los demás pueden tener razón.

La tercera idea falsa, que es una consecuencia de la primera, es la de calificar de "oligarquía", para mejor descalificarlos, a todos los creadores de riqueza. El término oligarquía permite que no se reconozca el papel histórico que hasta el propio Marx atribuye a la burguesía. Pero si un burgués se hace un oligarca y especula en vez de invertir, ¿de quién sería la culpa, si no de un sistema estatal que destruye las condiciones objetivas de la inversión?.

Continuará

Nos visita Levón Tokmadjian

Especialmente invitado por la UGAB de Buenos Aires, el lunes 1° de agosto llegó a esta ciudad el famoso escultor armenio Levón Tokmadjian autor, entre otros monumentos importantes, del que en la ciudad de Erevan recuerda al famoso pintor Mardiros Sarian.

La actividad que habrá de desarrollar aquí el artista Tokmadjian la reflejaremos en próximas ediciones.

PROFESIONALES

MEDICOS

Dra. Azaduhi Libertad Telecemian de Anger
Médica - Psicoanalista
Miembro adherente de la Asociación Psicoanalítica Internacional
Tratamiento de Familias, Parejas, Adolescentes y Adultos.
Bilinghurst 1663 P.B. D **TE. 826-9267 91-8332**

ESCRIBANO

GREGORIO HAIRABEDIAN
ESCRIBANO
Av. Roque S. Peña 570 **331-5761 34-1579**

TERKA
S.A.C.I.F.I.yA.
Fábrica de tejidos
Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102

COLEGIO MEKHITARISTA
Comisión de Padres
Cena - Tavlí y Pinacle
Sábado 20 de Agosto 1988, 18,30 hs.
Tavlí - *1er. Premio: 2 pasajes aéreos con estadía en Hotel Internacional de Iguazú*
Pinacle - *1er. Premio: Trofeo*
Virrey del Pino 3511 - Capital TE. 552-3690
Nota: Rogamos traer juego de tavli

ANTICIPE SU VISITA A ARMENIA
viendo el documental
"Lo invitamos a Armenia"
que se proyectará los días 5 y 12 de agosto, a las 21 horas, en el Salón Gulassarian, de la UGAB. **Entrada Libre.**

80° ANIVERSARIO DE SU SANTIDAD VAZKEN I°
Salida 20-09-88
Visitando:
Erevan-Leningrado-Moscú.
Opcionales: Atenas-París.
ARMENIA AL ESTILO PARECORDZAGAN
: UGAB
Operador responsable
TURISMO MUNDIAL
Sarmiento 552, 11° P.
Tel. 394-0096/0420/0744/7520
Télex 24393 TMSCA AR
E.V.T. 02973

Hechos de la Comunidad Franco-Armenia

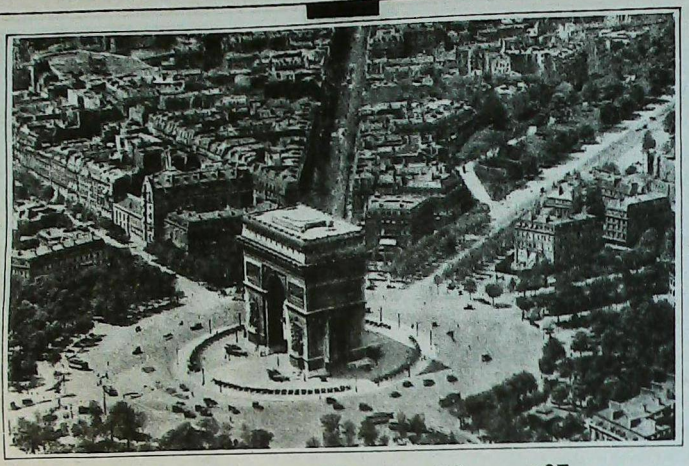

La Casa Estudiantil Mary Nubar

(Entrevista al doctor Atamian)

de Harach - A.M.
Traducción D. Kahvedjian

Después de la conmoción provocada por los hechos de Artsaj (Gharabagh), la vida en la colectividad volvió a sus cauces normales, es decir, a los brazos de una despreocupación placentera, ignorando problemas vitales, sin buscar los motivos de las inquietudes, con ánimo de continuar una vida grata. Y, sin embargo, no son pocas nuestras diarias preocupaciones, las que, si no deseamos tomar el camino del retroceso definitivo, tienen que convertirse en temas del orden del día. Se divulgan rumores, que van de boca en boca, acerca de discrepancias.

Se dice algo referido al Hogar Estudiantil Mary Nubar y el que tiene conocimiento, y más particularmente el que no está al tanto de nada, se hace eco de lo oído; en otra ocasión el tema de la conversación es el destino del Colegio de las Damas de Beneficencia Escolar, luego le llega el turno al Colegio *Samuel Muradián*.

Y así pasa el tiempo y se olvidan los temas. Una comunidad acéfala, que no tiene autoridad o cuerpo responsable alguno que se preocupe por estos problemas y organice al menos una reunión consultiva donde se pongan sobre el tapete los temas que nos afectan, y se intente comprender porqué llegamos a esta situación, buscar alguna salida y no buscar únicamente la solución material pensando que el dinero puede ser la salvación, y con esto no quiero decir que el dinero no tiene un papel protagónico. Tal como lo señalamos, los tres principales problemas que aquejan a la colectividad son las tres instituciones mencionadas.

De tanto en tanto alguien dice por ahí: "¿Saben ustedes, la Unión General Armenia de Beneficencia va a vender la casa Estudiantil Mary Nubar?", y otro agrega: "Escuché que van a cerrar el Colegio de las *Damas Benefactoras*", y llega de pronto un tercero que anuncia demoledoramente que "Los Mekhitaristas pusieron a la venta el edificio y estan buscando otro lugar".

Y como no hay humo sin fuego, consideramos necesario ocuparnos de estos problemas más de cerca, encontrarnos con los responsables para, en primer término, poner fin a los dimes y diretes y dar a las conversaciones una base seria, y luego buscar las soluciones o, al menos, intentarlo.

Comencemos entonces, con la Casa Estudiantil Mary Nubar.

Las informaciones acerca de esta casa particularmente, son totalmente erróneas, y es necesario corregir desde los orígenes la "historia" de la misma, para llegar hasta la situación creada en la actualidad.

Tuvimos una entrevista con el doctor E. Atamian, Presidente de la Comisión Directiva de la Unión General Armenia de Beneficencia de Francia.

P.-Comencemos por el origen, ¿cuándo y en qué condiciones nació esta Casa y a quién pertenece?

R.-El 25 de mayo de 1928, Boghos Nubar dona al Rectorado de la Universidad de París la casa que había hecho construir para destinarla a los estudiantes armenios, casa a la que, en homenaje a su esposa bautiza con el nombre de Mary Nubar. Al mismo tiempo entrega una reserva de 300.000 francos oro y 100.000 francos para gastos de administración y abastecimiento.

La reserva se destina a los trabajos, y a cambio el Rectorado acepta la creación de una casa para estudiantes armenios y asume las responsabilidades materiales. En febrero de 1929, previo intercambio de correspondencia, se confirma la asunción de la administración por parte del Rectorado. Este es el contrato de la donación.

P.-¿Cuál es, entonces, el papel de la Unión General Armenia de Beneficencia?

R.-El Rectorado transfirió laadministración de la casa a la Fundación Nacional de la Ciudad Universitaria Internacional. Por su parte Boghos Nubar confía a UGAB la función de control de la administración. Es decir, UGAB es un representante ante la Fundación Nacional que debe equilibrar la ejecución metódica de las condiciones del contrato. Esta es, en consecuencia, la única función de UGAB.

En caso de surgir discrepancias o problemas insolubles, es necesario dirigirse al Rectorado de la Universidad de París.

P.-Queda claro que la Casa pertenece al Rectorado.

R.-Absolutamente. Es uno de los puntos principales. No serviría de nada iniciar juicio, lo único que se podría hacer, por ejemplo, es poder demostrar que el acta de donación es nula, en ese caso la Casa pasaría a manos del Conde Achkot, heredero de los Nubar, pero la tierra quedaría en poder de la Ciudad Universitaria Internacional. El segundo punto se refiere al cambio de las condiciones de ingreso que, en lo que a nosotros concierne, se puso en práctica en 1975.

P.-Hasta ese momento todos los estudiantes armenios podían ingresar, también los no armenios. ¿Qué es lo que cambió?

R.-Sí, podían ingresar independientemente de su nacionalidad. Tampoco se objetaba el nivel académico del estudiante. Pero, para que la Ciudad Internacional justificara su carácter de tal, era necesario aceptar también a los no armenios. Luego existía también el caso de las señoritas; se imponía aceptar en nuestro edificio la misma cantidad de varones como chicas armenias fueran aceptadas en los demás edificios. La cuota de extranjeros era de 10%. Después los hechos de 1968 fueron motivo para que la Fundación Nacional cambiara su reglamento y fueran admitidos unicamente los que tuvieran nivel BAC más 3. Teniendo en cuenta que la norma era aplicable a nosotros también, el estudiantado armenio comenzó a disminuir. Había que hallar una solución o iniciar juicio

continúa en pág. 8

Electrónica DE LA PAZ
Reformas a Binorma
Service Especializado en:
TV Color y Video
Computación
CIUDAD DE LA PAZ 1782 - TEL. 783-1109/785-6646

Merceril S.A.
Larrea 237. Capital
T.E.: 48-9343

Confiterías
Steinhauser
SALONES DE TE-SERVICIO DE LUNCH-ENVIOS A DOMICILIO-REUNIONES
BUENOS AIRES: AV. CABILDO 1924 Tel. 781-0861/6555 • PARANA 1343 Tel. 42-9507/4828
AV. SANTA FE 1289 Tel. 41-5247 • ESMERALDA 1219 Tel. 312-7136
GUIDO 1965 (esq. Junin) Tel. 804-2136 • SUCRE 2439 Tel. 781-6524 (Rotisserie)
MARTINEZ: RAWSON 2133 Tel. 792-5774 SAN ISIDRO: ACASSUSO 469 Tel. 743-1501

HAIG GORGODIAN, titular de la empresa, invita a la colectividad a apreciar sus excelentes servicios de lunch, bodas, cocktails y recepciones en general, asegurando una atención especial en cuanto a calidad y precio

La Cuestión Armenia

Presión de las nacionalidades sobre la "perestroika" soviética

Lic. Adolfo Koutoudjian

Las últimas semanas han sido testigos de una gran ola de [illegible]ación del pueblo armenio, [illegible] sur del Cáucaso, que está [illegible]iendo a prueba la "pe-[illegible]roika" (reestructuración) y [illegible]"glasnost" (transparencia) [illegible]M. Mijail Gorbachov. El moti-[illegible], es el retorno de la Región [illegible]ónoma de Gharabagh [illegible]montañoso, hoy dependiente [illegible]. Azerbeijan Soviético, al se-[illegible], de la República Soviética [illegible]A Armenia.

LOS HECHOS

La Región de Nogorny Gha-rabagh (en armenio Arzak) es [illegible] una provincia perteneciente a [illegible]segregada nación Armenia, [illegible]n hoy tiene 4.000 km2. y [illegible]0.000 habitantes, de los [illegible]uales el 75% son armenios. [illegible]espués de las masacres turcas [illegible]1915 que costaron la vida a [illegible] millones de armenios, en el [illegible]urbiguo territorio armenio del [illegible]nperio Rush, resurgió la [illegible]epública de Armenia en 1918 [illegible]n territorio de unos 50.000 [illegible], siendo que el país de los [illegible]menios alcanzaba a unos [illegible].000 km2., el grueso de los [illegible]uales estaba ocupado por [illegible]urquía. Dicha pequeña [illegible]epública independiente es [illegible]obra de los acontecimien-[illegible]profundamente nacionalis-[illegible] cristiana, por lo que al po-[illegible] tiempo Turquía la atacó [illegible]vamente para aniquilar lo [illegible]ante de la Nación Arme-[illegible].

[illegible]n esas circunstancias, en [illegible]iembre de 1920, el Ejército [illegible] acude en ayuda de los ar-[illegible]ios, recompone la si-[illegible]ión pero, paralelamente, [illegible]aura un gobierno soviético [illegible] Armenia.

[illegible]n 1921 se producen revuel-[illegible] antisoviéticas que son [illegible]imidas, quedando una la-[illegible] situación de inestabili-[illegible]. En esas circunstancias, en [illegible]. 8, la provincia Montañosa [illegible]Gharabagh, de fuerte con-tenido rebelde y nacionalista, con 92% de población armenia, es declarada autónoma por Moscú y dependiente de la vecina República Soviética de Azerbeijan, de población turca-musulmana - grupo azeríes - en ese entonces firmemente comunista, quedando así conformada, por decisión *del Sóviet Supremo, una decidida injusticia nacional y social.*

Durante las seis décadas posteriores, Azerbeijan sume a Gharabagh en el subdesarrollo, provocando la emigración de los armenios hacia otras regiones.

LOS SUCESOS DEL CORRIENTE AÑO

Planteado el problema de modernización y oxigenación del anquilosado estado soviético por el grupo Gorbachov, la población de la República Soviética de Armenia y las regiones vecinas como Gharabagh, toman al pie de la letra esta democratización, y por resolución mayoritaria del Parlamento de esa región autónoma, el 20 de febrero de 1988, Gharabagh pide reintegrarse a la R.S.S. de Armenia. Esto es apoyado por toda la población de Armenia que en número de un millón (sobre 3,5 millones de habitantes de la República) manifiestan a favor del pedido de sus connacionales vecinos. *Así, desde marzo hasta hoy, miles de personas permanecen en la Capital Erevan, en agrupación espontánea, de guardia en reclamo de los justos derechos nacionales.* En ese entonces, en la ciudad azerbeijana de Sumgait, de fuerte población armenia, se desata una ola genocida de los turcos azeríes que producen 167 muertos incluyendo mujeres, niños, además de saqueos, violaciones y otras tropelías.

La policía local hace la vista gorda ante esa barbarie genocida por lo que Moscú, en abril, envía tropas del Ejército de origen étnico ruso. En ese clima, un oficial ruso es muerto por los azeríes, por lo que Moscú ordena una represión militar durísima, con empleo de tropas paracaidistas y blindadas que producen la muerte de más de un centenar de azeríes.

Esta tensa situación se extiende hasta junio cuando, por presión popular, el Parlamento de Armenia, el 15 de junio, vota la restitución de Gharabagh al seno de la República en apoyo al pueblo y al Sóviet de esa región.

A la semana siguiente, el Sóviet de Azerbeijan vota en sentido contrario, por lo que se produce una situación inédita en la URSS por este choque "democrático" de dos Repúblicas y por el deseo abrumador de la población de la región en disputa de ejercer la pequeña porción de soberanía que significa el derecho de pertenecer al tronco de donde se nació.

un pueblo reclama unánimemente reaviva un sin fin de reivindicaciones nacionales, duramente ahogadas en el pasado en el seno de la Unión Soviética. Tal el caso de las Repúblicas Bálticas (Estonia, Letonia, Lituania), el caso de los Tártaros de Crimea desterrados por Stalin en 1945 por supuesto colaboracionalismo con los alemanes; el caso de la reivindicaciones culturales musulmanas de las repúblicas del Asia Central (Uzbekistán y Turkmenistán), las reivindicaciones religiosas del cristianismo tanto ortodoxo ruso como católico ucraniano y letón. Esta es la difícil cuestión que hoy se dirime en la URSS: democratización significa revolución, cambio de situaciones, despertar de legítimas cuestiones nacionales, remoción de injusticias y reparaciones históricas. Pero sin esa democratización y esa lucha de los pueblos por lo que ancestralmente consideran como propio, la URSS perderá el tren del futuro. Hoy la "perestroika" significa incluso la revisión de postulados básicos de la doctrina socialista.

Decía con estupor el **Pravda** del 20 de junio "...parece como si la población armenia estuviera bajo una hipnosis colectiva, dedicándose a realizar reuniones y manifestaciones día tras día..." El ideologismo del periódico oficial no ve más que "hipnosis popular" en lo que desde este rincón del Tercer Mundo no vemos más que lo obvio: la lucha epitelial por la Nación, por la cultura popular, por lo que es ni más ni menos que amor a la tierra y a los hermanos en sangre; a todo aquello que ningún internacionalismo de cualquier signo ni el desarrollado Occidente o el colectivismo del Este, pudo aniquilar jamás, es decir, a la Nación y al derecho de los pueblos a elegir su destino.•

PERESTROIKA EN JAQUE

La democratización y oxigenación de la URSS planteada por la tendencia que encabeza M. Gorbachov, es una indudable necesidad para los más lúcidos pensadores soviéticos si no se quiere perder definitivamente la carrera por el dominio de la tecnología, el saber y la producción que hoy encabeza el Mundo Occidental y que es el objetivo estratégico para el siglo XXI. La libertad de pensamiento es la clave de la innovación y ésta es la fragua de donde sale el saber científico, cultural y tecnológico que determina, en el próximo siglo, qué naciones son independientes y cuáles irán a la zaga.

De ahí la inevitabilidad objetiva, desde el punto de vista estratégico, de la reestructuración gorbachoviana. Pero esta situación destruye posiciones de la "nomenclatura", la casta privilegiada del aparato del estado y del partido.

Trae a luz los irritantes privilegios de ciertos grupos y revive muchas situaciones injustas. Pero lo inesperado del caso, es que revivió las situaciones de injusticia hacia un pueblo pequeño pero de fuerte raigambre cultural y nacional. Y si bien hay indicios de que la cúpula renovadora de la URSS no mira con antipatía la cuestión armenia, la resolución favorable a lo que

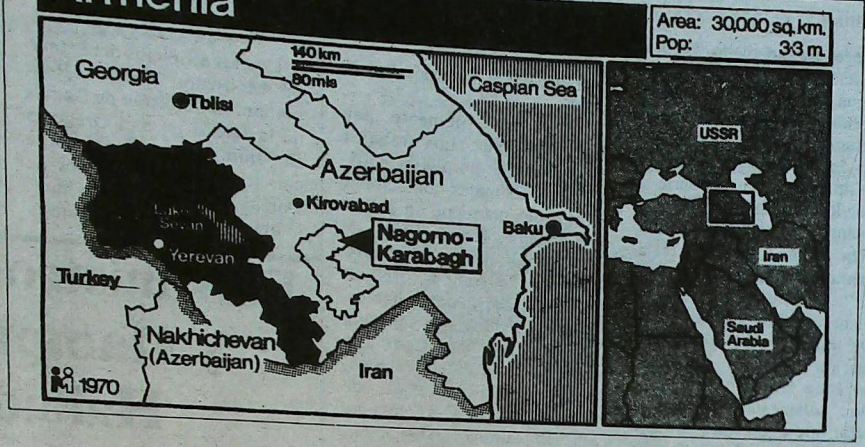

VIDEO Y FOTOGRAFIAS
VIDEOLOOK
JUNIN 49 - 3° "J"
TEL 953-4135/258-8786
PUBLICIDAD
SOCIALES
RETRATOS

TEXTIL CENTER
DE GASE LUX S.R.L.
Fabricación de telas laminadas • Sedas
Gasas • Pallettes • Lurex • Exclusividades
Importación
Lavalle 2437 T.E. 962-9118
Alsina 1291 Capital T.E.38-6596

viene de pág. 6 ... 6

La Casa Estudiantil Mary Nubar

alegando que esta disposición era posterior al convenio, o buscar la forma de mejorar la situación. En esta circunstancias encontramos una solución intermedia: la separación. La separación significa que UGAB toma a su cargo el presupuesto de administración y abastecimiento. El contrato notarial se llevó a cabo el 8 de diciembre de 1976. en aquel momento estaba valuado en 100.000 francos. A cambio teníamos derecho a proponer un director. Hasta entonces lo designaba la Fundación, siempre y cuando (como en el caso de Arpiarián) el candidato armenio a director reuniera las condiciones requeridas, entonces era designado. En la situación actual UGAB no designa al director, pero tiene derecho a proponerlo. Este acuerdo era acompañado por un intercambio de notas. El mismo otorgaba una serie de facultades. Admitir en las condiciones de BAC más 1 y también 4° año. Este es el reglamento de una casa "separada". Pero las tareas recaían siempre sobre el Rectorado. De todos modos era una situación provisoria. Un acuerdo entre UGAB y la Fundación solamente tiene menos valor que el contrato firmado entre el Rectorado y la familia Nubar.

En cierto modo era un acuerdo administrativo renovable cada cinco años.

P.-¿Cuál es la situación actual?

R.-En este momento hay dos problemas. Los trabajos de refacción, porque el edificio esta en malas condiciones y, además mantiene un déficit permanente. El presupuesto de los trabajos alcanza a los cinco millones de francos. Actualmente la casa tiene 70 habitaciones individuales y sólo una para dos personas. Cada año se realizan grandes trabajos, pero cuando se trata de arreglar el techo y el frente del edificio cambia la situación. Hay un gasto previsto para tres años de cinco millones de francos. El Rectorado recibió dinero para las casas que estan bajo su jurisdicción, y en la actualidad existe un programa para reparar todas las casas; sin embargo el mismo no nos incluye a nosotros, por cuanto estamos separados, aunque el convenio notarial estipula que los trabajos de gran envergadura corresponden al Rectorado, incluso los relacionados con las casas separadas. Pero el Rectorado objeta: "es cierto, pero no tenemos fondos".

Algunos funcionarios manifiestan, incluso, que el convenio fue firmado entre UGAB y la Fundación, en consecuencia "no nos concierne". En esto hay algo oculto, porque si el Rectorado no acepta nuestra condición de casa separada, significa que estamos en situación de dependencia.

Esto suena a broma. ¿Qué hacer?, ¿iniciar juicio?, puede durar años y no puede obligar a la Institución Nacional a que asuma sus responsabilidades. ¿Pedir que se anule el contrato de donación?. El edificio volverá a manos de los herederos de la familia Nubar, quienes de esta forma se convertirán en dueños de una propiedad ubicada en un terreno que no les pertenece y que esta sujeto a una serie de normas de protección de la educación nacional.

Continuará

Celebración del Día de la Madre

Con los auspicios del Primado Monseñor Krikoris Pouniatian, la Comisión de Damas de la Iglesia de San Gregorio El Iluminador, juntamente con todas las Comisiones de Damas de la Colectividad, habrá de celebrar el domingo 14 de agosto, a las 12.30 horas en el Salón del Arzobispado, el "Día de la Madre".

En este acto se desarrollará un interesante programa artístico y se servirá un refrigerio a los asistentes.

El Ministro Terragno y Hampartzum Halladjian

El lunes 26 de julio ppdo, se realizó el almuerzo organizado por la Cámara Argentino-Armenia de Industria y Comercio, del que damos cuenta por separado.

Previo al almuerzo me encontraba conversando con Hampartzum Halladjian, activo dirigente de la UGAB y exitoso empresario textil, quien con su humildad que le es característica me confesó que el Ministro Terragno había sido compañero suyo en la escuela secundaria, y que junto con otros 3 compañeros tenía un círculo de amigos íntimos. Y que en los primeros años de ex-alumnos, se veían continuamente, pero que se desconectó del doctor Terragno cuando éste tuvo que viajar al exterior y no supo más de él, hasta que este asumió el Ministerio.

Nunca, dijo, me atreví a llamarlo, no sabia si me reconocería, y en caso de que si cuál sería su conducta. Por lo tanto, a pesar de padecer una fuerte gripe resolví concurrir al almuerzo.

Grata fue mi sorpresa, cuando entra y me ve, se confunde en un fuerte abrazo conmigo, haciéndome sentir su calidez y amistad que a pesar de la ausencia y comunicación, nunca se había cortado.

Allí no termina todo. Ya que el Ministro en el comienzo de su alocución hizo mención al hecho de lo gratificante que fue para él entrar a la colectividad armenia en el día de la fecha, pues se había encontrado con su compañero, amigo y colaborador del periódico escolar que editaban en el Colegio Mariano Moreno, Hampartzum Halladjian, a través de quien había conocido a los armenios, con su historia, con sus luchas, con su cultura que en los textos del colegio no figuraban. Y continúo el Ministro diciendo que a través de Hampartzum él vió el caracter del pueblo armenio de luchar y sacrificar en aras de sus ideales, esa lucha y ese sacrificio que necesita hoy el pueblo argentino para superar su momento. Y a partir de allí el doctor Terragno continuó con su clase magistral, exponiendo en forma brillante sus teorías, y respondiendo con franqueza a las preguntas formuladas por los empresarios presentes.

Muchos posiblemente no conozcan a Hampartzumian. Su padre fue alumno de la primera promoción del Instituto Melkonian que la UGAB posee en Chipre. El fue directivo de UGAB y permanece muy cerca de la obra que desarrolla esa benemérita institución. Sus hijos son alumnos del Instituto Marie Manoogian de la UGAB. Humilde, sencillo, algo introvertido, posee la riqueza más grande que puede tener un ser humano: el amor de su familia y muchos amigos.

Posiblemente si el poeta Vahram Mavian viviera, y hubiera estado el 26 de julio en el almuerzo de la Cámara Argentino-Armenia, habría redactado un capítulo más de "Fragmentos de Armenios". Vahram también fue alumno y maestro del Melkonian, un armenio que nos llenó de orgullo, como nos llena de orgullo Hampartzum Halladjian.

MS

Koulaksizian Hnos. S.A.

FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
TE. 750-5883/3501/4632

Confitería "Armenia"

PRODUCTOS ORIENTALES
T.E.: 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Canning) 1317

DEPORTIVO ARMENIO PRESENTA

MARAL

y su conjunto de Música y Danzas Armenia - Arabia - Grecia - Argentina
Lunes 8 de Agosto 21.30 horas

Invitados Especiales:
•Arturo Kuyumdjian
•Alejandra F. Labiola
•Jorge Torres
(bailarines del Teatro Colón)
•Jacqueline Raya
(campeona 1986 de Gimnasia Artística)

TEATRO ASTRAL
Corrientes 1639
Reservas: *35-7521/0672 48-5107 - 774-1050 y 613-6149*

Para las cuatro estaciones y todas las edades
Lanas "Hetesia"

. Remises
. Sepelios
. Traslados

CASA Rivera
CORALLO, CUFARO Y CIA.

Jubilados, pensionados, cónyuges y filiares, sin cargo
Av. Córdoba 4902
T.E.: 773-2800/772-3288

ՀԱԿՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՌԱԿ-ի ԵՒ ԹՄՄ-ի ՄԱՄԼՈՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔ - ՍԵՄԻՆԱՐ

...ին 1 Յուլիս 1988, ...ի Թէքէեան Կեդրո... ...ումարուեցաւ Համ... ...Ազատական Կուսակ... ...ի եւ Թէքէեան Մշա... ...ին Միութեան մամուլի ...րու խմբագիրներու ...այացուցիչներու հա... ...Միութեան: Իրենց պա... ...ասնատու խմբագիրնե... ...ի ներկայացուցիչներով ...ին աշխատանքնե... ...ան մասնակիցին 13 թեր... ...ու պարբերականներ, ...նաեւ՝ ԹՄՄ ռատիօ... ...երաթիւռի յայտագիր... ...ացման եւ ՌԱԿ Մամլոյ ...ական Դիւանի պա... ...ատուներէ:

...ային հաւաքներուն ըն... ...ք քննարկուեցան գա... ...այնթօսեան, ազգային... ...եան, հայրենադարձա... ...ւ ծրագրային բնոյթ ...ներ, որոնց առնչութեամբ ...ացան համապատասխան ...ներ, գանոնք առ ի ...ին եւ վաւերացում ...ի ՌԱԿ-ի վերին մար...միններուն: Մէկ առ մէկ քըն... ...նուեցան «Զարթօնք» եւ «Ա... ...րեւ» օրաթերթերու, «Նոր Օր» եռօրեայի, «Պայքար», «Տէր Արմինէին Մերոբ-Սեւեթեան...թեր», «Ապագայ», «Մարտա... ...րապատ» եւ «Նոր Աշխարհ» շաբաթաթերթերու, «Էրեբու... ...նի» երկշաբաթաթերթի, «Շի... ...րակ» եւ «Միութիւն» ամսա... ...թերթերու եւ "Lettre d'ADL"ու «Արմենական» պարբերաթերթերու խնբա... ...բարոյական վիճակը, գար... ...գացման հեռանկարները, ...տուեալ գաղափի պահանջնե... ...րուն յատկին տակ անոնցմէ իւ... ...րաքանչիւրին մշակած ծրա... ...գիրները:

Իբրեւ բնդհանուր պահանջ, շեշտուեցաւ անհրաժեշտու... ...թիւնը աւելի մարտունակ դարձնելու մեր մամուլը եւ ա... ...ռանձին հեռուստալսնդիրն բա... ...ղրունքային բնձայնելու գործ՝ ազգային-քաղաքական

(ՇԱՐ.Ը 13-ՐԴ ԷՋ)

Ռ.Ա.Կ.-Ի 17-ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆԻՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԳԻՐԸ ՍՈՒՐԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻՆ

...Ա. Սուրէն Յարութիւնեան
...արտուղար Խորհրդային Հայաստանի
...ղկացուցչական Կուսակցութեան
...ղական Կոմիտէին
...ան

...արգելի Պրն. Յարութիւնեան,

...ունը Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Մոնթրէալ ...արուած համափիտքեան 17րդ Ընդհանուր Պատգամաւորա... ...ի Ժողովին, պաշտօնապէս կուգանք շնորհաւորել Զեզ, Ձեր ընտ... ...ձեալ խիստ պատասխանատու պաշտօնին համար:

...ի պաշտօնակալութիւնը կը զուգադիպի այնպիսի բարդ ժա... ...ղաշրջանի մը, ուր հայրենիքի եւ սփիւռքի մէջ տեղի ունեցող ...ագործութիւնները կը ստեղծեն ամբողջովին նոր իրավիճակ մը ...իւռք-հայրենիք յարաբերութիւնները կը դնեն նոր հունի մէջ:

...ելով կ'ուզենք հաղորդել թէ մեր Ընդհանուր Պատգամաւո... ...ի Ժողովը, հետեւողաբար իր երկար տարիներու ուղղու... ...ի, վերահաստատեց Կուսակցութեանս առանձնական բարեկա... ...ի ու դրական կեցուածքը հանդէպ Խորհրդային Հայաստա... ...ի զգալ դառնալով կոոպերացիան մեր գոյատեւումին եւ խարիսխը մեր ...ութեան իրագործումին:

...ելով կը շնորհաւորենք Զեզ եւ Ձեր միջոցաւ հայրենի իշ... ...իութիւնները՝ Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզին Հայրենիքի կցումը պահանջող արդար որոշումին համար, ո... ...ամբողջովին նեցուկ կը կանգնինք, միաժամանակ խոր մտա... ...համար հետեւելով ժողովրդային պոռթկումներուն եւ ալոնց ...ութիւններուն:

...ելով հանդերձ այդպիսի դրսեւորումներու ազգային խո... ...ապատճառները, կը գտնենք թէ ներկայ հանգրուանին ...կնկատելի է մեր հայրենաբնակ ժողովուրդին լիակատար ...ութիւնը Ձեր անձով խորհրդանշուող պետականութեան ...ի զգացական տրամադրութիւններու նեթարկումը դիւանագի... ...ան բանականութեան՝ դիւրացնելու համար Ձեր աշխատանք...

...ի մղումի եւ Ձերը հայրենանուէր ծրագրերուն կը մաղթենք ամբող... ...ի յաջողութիւն, մենք յարգանօք՝

Ռ.Ա.Կ. 17-ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԴԻՒԱՆ

Հայրապետին Հանդարտութեան Կոչերը Հեռատեսիլէն

Երեքշաբթի Յուլիս 5ին Երեւանի «Զուարթնոց» օդակայանին շուրջ պատահած ծանօթ ողբերգութեան յաջորդ օրերուն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. Հայրապետը, 7 Յուլիսին հանդարտութեան եւ ողջմտութեան կոչ ըրաւ Երեւանի հեռատեսիլէն: Ստորեւ Իր խօսքը:

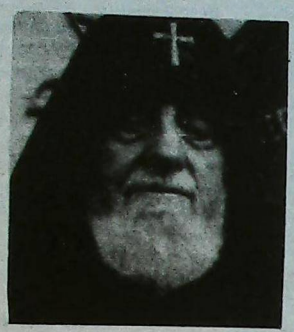

«Մանաւանդ դուք երիտասարդներ, խնայեցէ՛ք Հայաստանին»...

Սիրելի ժողովուրդ, հաղաքացիներ Մայր Հայրենիքի:

Ես Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Սուրբ Էջմիածնից վերստին դիմում եմ ձեզ իմ խօսքով, այս փորձութեան ժամին:

Նախ վշտահար սրտով իմ ցաւակցութիւնն եմ յայտնում բոլորիդ՝ ամսոյս 5ին «Զուարթնոց» միջազգային օդանաւակայանի շրջակայքում տեղի ունեցած տխուր դէպքերի համար, երբ, աւաղ, մի բանի տասնեակ մեր զաւակներից մարմնական վնասուածքներ են ստացել: Լսել եմ, որ նրանցից մէկը մահացել է: Ես աղօթում եմ նրա հոգու համար եւ վշտակցութիւն յայտնում նրա սգակիր հարազատներին: Խորապէս ցաւում եմ նաեւ, որ վիրաւորւածների թւում կան նաեւ բանակայիններ:

Այո, ես ողբում եմ այս դժբախտութիւնը:

Անցեալ Փետրուարի վերջերին Ղարաբաղի հայ ազգաբնակչութիւնը միահամուռ որոշումով ցանկութիւն յայտնեց միանալ Մայր Հայաստանին: Այդ որոշումը սահմանադրական էր եւ օրինական: Սովետական Հայաստանի եւ արտասահմանի հայերը հիացումի արժանի միասնութեան ու կարգապահութեամբ պաշտպան կանգնեցին ղարաբաղցիների արդար սպասումներին: Երկու ամիս շարունակ տեղի ունեցան հաւաբական զանգւածային ցոյցեր՝ միշտ համագգային միասնութեամբ ու կարգապահութեամբ, առանց որեւէ չափով խանգարելու մեր երկրի բնականոն կեանքի ընթացքը, ամէն ոք իր աշխատանքին լծուած մընաց:

Այս օրինական պահանջը իր գագաթնակէտին հասաւ Յունիսի 15ին, երբ մեր Հանրապետութեան վերին իշխանութիւնը պաշտօնապէս հաւանութիւն տուեց Ղարաբաղի Մարզի սովետական Հայաստանին միացման եւ դատապարտեց Սումկայիթում տեղի ունեցած ոճիրները հայերի դէմ:

Մեր հայրենի պետութիւնը սրանից աւելին չէր կարող անել այս պահին: Սակայն ես խոչ տեղեակ եմ, որ բոլոր հնարաւոր ճանապարհներով այս հարցի արդար լուծումը պիտի շարունակուի հետապնդուել, մանաւանդ, որ Կենտրոնական վերին Մարմինները նւս լրջօրէն մտահոգուած են եւ ցանկանում են նպաստել հարցի լուծման՝ սահմանադրութեան նախատեսումների ու ժողովուրդների բարեկամութեան ոգւոյ հիմերի վրայ: Միասնութիւն է ստեղծուած մեր հայրենի պետութեան եւ ժողովրդի միջեւ Ղարաբաղի հարցում: Նաեւ այսուհետեւ անհրաժեշտ է սրբութեամբ պահպանել այդ միասնութիւնը, որը միակ յուսալի ճանապարհին է ապագայ յաջողութիւնների համար:

Փոխադարձ յարգանքի եւ վստահութիւն պետական դեկավարութեան եւ ղաղաքացիների միջեւ օրէնքի սահմանններում: Ահաւասիկ ճշմարիտ հայրենասիրութիւնը, բարերար հրամայականը:

Ես հպարտ էի վերջին ամիսների մեր ժողովրդի հայրենասիրական կարգապահ կեցուածքի ու ցոյցերով, ոգեւորչի հրապարակում, որով աշխարհում՝ ՌԱԿ՝ բարձրացաւ հայաստանցիների բարոյական վարկը, սակայն օդանաւակայանի բռնագրաւումով եւ այս օրերին նրբեւանում տեղի ունեցած անկարգութիւններով մենք կորցրինք կարեւոր չափով ինչ-որ շահեկ էինք, անկարգ ու անհանասարակշիռ արարքներով կամ յուզական այեկոծումներով հնարաւոր չէ ոչ մի տեղ հասնել, ոչ մի հարց լուծել: Ընդհակառակը նման արարքների հետեւանքը կը լինի՝ լաւ սկսուած մի գործ ձախողեցնել, ուղիղ նանապարհից շեղուել եւ վնաս դեպի վտանգներով լի անծանօթը:

Ես իմ գոհունակութիւնն եմ յայտնում մեր հայրենի դեկավարութեանը ցարդ յուցարբած իր իմաստուն եւ կորովի վերաբերմունքի համար, ու խնդրում եմ, որ նա շարունակի իր բոլոր միջոցները ի գործ դնել, մինչեւ որ գոհուի վերջնական մի արդար լուծում պարբաղեան հարցում:

Ես իմ գոհունակութիւնն եմ յայտնում նաեւ, որ այս վերջին ամիսներին Սովետական բանակային ուժերը պաշտպան են կանգնել մեր ժողովրդի զաւակներին՝ թէ՛ Հայաստանի որոշ շրջաններում, թէ՛ Բաքւում եւ թէ՛ Աւրսկ.յեանի տարածքի վրայ, ամէն տեղ, որտեղ աւելի բան կէս միլիոն հայեր են բնակւում: Ով չի հասկանում այս իրավիճակը, նա գոհ է գնում իւ՛ բնականոչ մոլորուածներին:

Ամէն գնով, ի գին ամէն գոհողութեան, անհրաժեշտ է վերականգնել հայ եւ ադրբկ.յեանցի ժողովուրդների խաղաղ համակեցութիւնը թէ՛ Հայաստանում եւ թէ՛ Ադրբկ.յեանում: Հեռու մեզանից մեր դարակզբի այն նսեւ տարիները, երբ արիւնալի բախումներ էին տեղի ունենում Անդրկովկասում հայերի եւ ազերիների միջեւ:

Աստուած մի արասցէ, որ անհանասարակշիռ արարքներով վտանգենք մեր ազգային արժանապատուութիւնը, վտանգենք մեր ժողովրդի նակատագիրը, վտանգենք մեր ապագան:

Այս վերջին երկու-երեք օրերին ես հեռախօսի զանգեր եմ ստանում արտասահմանի մեր հոգեւոր եւ ազգային գործիչներից, որոնք՝ ծանրօրէն մտահոգուած դիմում են ինձ, որ–

(ՇԱՐ.Բ 15-ՐԴ ԷՋ)

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ գաղութիս բոլոր տիկնանց կազմակերպութիւններու եւ հովանաւորութեամբ Արգենտինահայոց բեմի առաջնորդ Գեր. Տ. Գրիգորիս Նպս. Ռուսիաբեանի, Օգոստոս 14-ին, Ս. Աստուածածնի Վերափոխման տօնի առիթով, Ս. Պատարագէն վերջ ժամը 13-ին, Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ հիւրասիրութիւն եւ Մայրերու օրուան նուիրուած հանդիսութիւն: Պատարագի աւարտին բոլոր եկեղեցիներէն մասնաւոր հանրակառքերով ժողովուրդը պիտի փոխադրուի Հայ Կեդրոն: Մասնակից տիկնանց կազմակերպութիւնները հետեւեալներն են. Հայց. Ազաք. Կեդրոնական Տիկնանց Կազմակերպութիւն, Հ.Օ.Մ., Հ.Բ.Ը. Միութեան Տիկնանց Ճաշնախումբ, Նարեկի Ս. Աստուածամայր հայ կարողիկէ եկեղեցւոյ Տիկնանց Ճաշնախումբ, Ֆլորէսի Վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ Տիկնանց Ճաշնախումբ, Վիսենթէ Լոփէսի Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ Տիկնանց Ճաշնախումբ, Վ. Ալսինայի Ս. Ցակոբ Եկեղեցւոյ Տիկնանց Ճաշնախումբ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Կրթ. Հաստատութեան Մայրերու Ճաշնախումբ, Խրիմեան Կրթ. Հաստ. Մայրերու Ճաշնախումբ, Մարի Մանուկեան Կրթ. Հաստ. Մայրերու Ճաշնախումբ, Մխիթարեան Վարժարանի Մայրերու Ճաշնախումբ, Վ. Լօփէսի Ս. Գէորգ Կրթ. Հաստ. Մայրերու Ճաշնախումբ, Արծրունի վարժարանի Մայրերու Ճաշնախումբ, Պաղտչեան վարժարանի Մայրերու Ճաշնախումբ, Մարաշի Հայրեր. Միութեան Տիկնանց Ճաշնախումբ, Այնթապի Հայրեր. Միութեան Տիկնանց Ճաշնախումբ, Հաճնոյ Հայրեր. Միութեան Տիկնանց Ճաշնախումբ, Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Տիկնանց Ճաշնախումբ, Հ.Մ.Մ.-ի Տիկնանց Ճաշնախումբ:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՒԱԶՆՈՐԴԱՒԱՆ

ՄԻՆՉԵՒ ՎԱՂԵՍ - ԱՒԱՐՏԱԿԱՒԱՒԱՆ

ՀՈԳԵՀԱՑ ԲԱՐԵՐԱՐՈՒՀԻ ԱՐՓԻՆԷ ԳՈՒՅՈՒՄՁԵԱՆԻ ԱՆԹԱՌԱՄ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ուրուկուասյ բարերարուհի Տիկ. Արփինէ Գույումճեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութիւնը, կրթական Ճանձախումբի անդամներ, ուսուցչական անձնակազմը եւ աշակերտութիւնը հաւաքուեցան անցեալ Ուրբաթ, 22 Յուլիսին, կրթական հաստատութեան մէջ, մասնակցելու համար հանգուցեալի յիշատակը մեծարելու համար տրուած հոգեճաշին:

Նամանապէս, կիրակի, 24 Յուլիսին, Սուրբ Ներսէս Շնորհալի եկեղեցւոյ մէջ, տեղի ունեցաւ, յետ Ս. Պատարագի, հոգեհանգիստի պաշտօն բարերարուհիի յիշատակին՝ որուն ներկայ գտնուեցան վարչականներ եւ հոծ բազմութիւն մը:

Ապա՝ հիւսիսի գերեզմանատան մէջ, ուր կը հանգչին բարերարուհիին աճիւնները, տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակի գետնդում՝ յետ Առաքինորդական Տեղապահ Հոգշ. Տ. Ճանկոր Մ. Վրդ. Քիւնճեանի գիշխատուած Ս. Արարողութեան, ընաք առին Պրն. Յովսէփ Եուսէֆեան՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի կեդրոնական վարչութեան անունով, Պրն. Ժան Քիլիչեան՝ Կրթական Ճանձախումբի անունով, Պրն. Գառլոս Նրկաթագործեան՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի տեղական վարչութեան անունով: Բոլորն ալ համաձայն էին ընդգծելու Տէր եւ Տիկ. Մխագ եւ Արփինէ Գույումճեաններու կատարած Մեծ Գործը՝ յօգուտ ուրուկուասյ փոքրիկներու եւ բերնասաղարկութեան կրթութեան:

«Մարդիկ կ'անցնին բայց գործերը կը մնան՝ յաւերժացնելու համար յիշատակը անոնց որոնք գիտցան իրենց կեանքի ընթացքին օրինակ հանդիսանալ յատակիկայ սեբունդներուն»:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԹԵՐՐԱԿՆՕ «ԱՐԺԱՆԹԻՆՕ - ՀԱՅ ՍԵՆԵԱԿԻՆ» ՄԷՋ

Ձախէն աջ՝ Պր. Ռաւրէն Քէչիեան, Տոքթ. Իոտոլֆօ Թերրակնօ, Պր. Համբարձում Հարտանեան եւ «Արժանթինօ-Հայ Սենեակի Հիմնադիրներ»ու Վարչութեան Նախագահ Պր. Միհրան Մարտիկեան:

Արժանթինօ-Հայ սենեակի կազմակերպած ճաչկերոյթներու հիմնական նպատակն է՝ զարգացնել եւ յառաջ մղել ճարտարարուեստի, առեւտուրի եւ տնտեսական գործունէութիւնները: Այս առանձնական հանդիսութիւններու շարքին կը պատկանէր նաեւ, այն ճաչկերոյթը որ տեղի ունեցաւ, անցեալ երկուշաբթի, 25 Յուլիս ժամը 12·30ին, որուն հրաւիրուած էր Արժանթինի հանրօգուտ չինուածոց նախարար՝ Տոքթ. Ռոտոլֆօ Թերրակնօ:

Պատուոյ հիւրը խօսեցաւ «Պետութեան դերը եւ պետական հաստատութիւններու անհատականացման գործընթացը» նիւթին շուրջ:

Նախարարին գիտական մօտեցումը, արծարծած գործնական եւ օգտակար գաղափարները՝ ընդունելութեան ներկայ բազմաթիւ սեղանակիցներու բուռն ծափահարութիւններով:

Օրուան ճառախօսը ներկայացուց պատշաճ կերպով՝ Տօքթ. Խորխէ Թորոսեան:

Խաչատուրեան Կը Համակէ Թէաթրօ Գոլոնը

Պուէնոս Այրէսի Ֆիլարմոնիք նուագախումբը դեկավարութեամբ Փետրօ Իկնասիո Քալտերոնի՝ մեկնեց, անցեալ Ուրբաթ, 29 Յուլիսին, գիշերային հանդիսութիւններու կարգին: Աշխարհահռչակ քոմբոզիթոր Արամ Խաչատուրեան անմահն գործերէն՝ «Գոնսիերթօ»՝ դաշնամուրի եւ նուագախումբի համար, մենակատարութեամբ դաշնակահար Մանուէլ Ռէկոի:

Արուեստասէր հանրութիւնը ջերմ ընդունելութիւն վերապահեց գեղարուեստական այս յաջող ելոյթին, բուռն ծափահարութիւններով յայտնելով իր գոհունակութիւնը:

ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՐՁԱԿ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արժանթինահայ գաղութը, հայ ազգային քաղաքական երեք կուսակցութեանց հրաւէր կոչին անսալով, 25 Յուլիսին, Խորհրդային Դեսպանատան առջեւ կատարած Ղարաբաղեան զօրակցութեան ցոյցով, ոչ միայն վերահաստատեց Մարտ 9-ին ցուցաբերած պահանջատիրական կարգապահ եւ արի ընթացքը, այլ մանաւանդ բացայայտեց իր ամվերապահ նեցուկը նմանօրինակ քաղաքական ու ազգային առողջ նախաձեռնութեանց, որոնք տեղի կ'ունենան միասնականութեան շիճարար լոզունգին ներքեւ:

Պահանջատիրական եւ զօրակցական այս հաւարը եւ ամրո աւարտին հրապարակուած միացեալ հաղորդագրութիւնը, որպէս իրագործում, ոգի եւ միտք, լայն արձագանգ գտան ոչ միայն գաղութէն ներս, այլ նաեւ տեղական շրջանակներուն ու մամուլին մէջ:

Յատով նկատեցինք սակայն, որ տեղւոյս «Սեռան» Շաբաթաթերթը հինչ-հինչ հաշիւներէ տարուած, սկիզբը նախաձեռնողը կը հանդիսանայ քանի մը անհատներու կողմէ կատարուած նոր դիմումնագրի մը, ապա, իր ուզած ձեւով բանաձեւելով այդ դիմումնագրին դրդապատճառները, շփոթի եւ նեղ կացութեան կը մատնէ նոյնիսկ ստորագրողներէն շատերը: Արդարեւ, ազգային երեք կուսակցութեանց այս արարքին մէջ «մեկուսացում», «հակասութիւն», «ատելութիւն», «այլամերժ ազգայնականութիւն» եւ «վրէժխնդրութիւն» տեսնող վերոյիշեալ թերթին եւեին թաքնուողները, այս ձեով նախ խնդրոյ առարկայ կը դարձնեն իրենց պարկեշտութիւնը ստորագրողներուն հանդէպ, (որոնցմէ ոմանք գրաւոր եւ բերանացի կերպով յայտնած են իրենց հետրումն ու բողոքը), երկրորդ՝ իրենք զիրենք է որ կը մեկուսացնեն ու կ'առանձնացնեն արժանթինահայ գաղութէն, փորձելով անկէ ներս ատելութիւն եւ զրդռութիւն սերմանել:

Ա. Գ. ՀՆՉԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Հ. Ց. ԱԱԼԵՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ի. Ա. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Յատով կ'իմանանք Ողբ. Աւգէն Տէմիրճեանի տխուր մաճը, որ տեղի ունեցաւ անցեալ 19 Յուլիսին: Խմբագրութիւնս յանձնեց Ռ.Ա.Կ.ի եւ Թ.Մ.Մ.ի Հարաւ Ամերիկայի Շրջ. Վարչութիւններու իր խորագրագաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի որդւոյն՝ Հայ Առաք. Եկեղեցւոյ նուիրեալ սպասարկու, եւ Ս. Գ. Լուսաւորիչ Դպրաց Դաս եւ Երգչախումբի փրաչա դեկավար բարեշնորհ Նուպար Ա. Սարկաւագ Տէմիրճեանի, եւ համայն ողբացեալի ընտանեկան պարագաներուն:

«ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Մոսկուա, Յուլիս 25, (AFP)- Ըստ երեւոյթին աղբիւրու՝ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէի անդամները յարգելի Պրեժնեւի – Արցախը՝ Ատրպէյճանի իրաւասութեան տակ թողլու – որոշումը։ Փրաւդա կը նշէ թէ հայ ղեկավարները այսպէս դիւրը կը նշանակէ խուսափիլ Մոսկուայի դէմ ճակատ դնելէ։ Բայց եւ այնպէս հայերը պիտի չի լքեն իրենց պահանջատիրութեան պայքարը հակառակ Քրեմլինի ժխտական կեցուածքին։

Միւս կողմէ՝ կը յայտնուի թէ չարունակական գործադուլները լրջօրէն վնասեցին տեղական տնտեսութեան։ Ստեփանակերտի գործարաններուն մի միայն մէկին մէջ՝ արձանագրուած վնասները կը հասնին 5 միլիոն Ռուբլիի (7,9 միլիոն տոլար)՝ 23 Մայիսէն ի վեր ելեքտրական ապրանքներու արտադրութեան դադրելուն հետեւանքով։

ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԿԻՒՐԱՑՆԷ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՎԵՐԱՄԻԱՑՄԱՆ ԲԱՆԱՁԵՒ ՄԸ

Զոյգերներս Հռոմի մէջ կայացած ներսպական Խորհրդաժողովի ընդունելութեան պոմին, Փրանսացի նախագահ Միթերանի Սան Մարինոյ այցելութեան առիթով, Եւրոխորհրդարանի լիագումարին, իբրեւ օրակարգային քննելի հարց։

Սթրազպուրկի մէջ Յուլիս 7ի լիագումար ժողովին, Եւրոխորհրդարանը երկու ձեռնպահ եւ ներկաներուն մեծամասնութեամբ որոշեց կուսակցութեան ղեկավար մարմինը որոշէ վերջ դնել աննախընթաց գործադուլներուն, որ սկսան ազգայնական պահանջներով, եւ յարգել Սովետ Միութեան Գերագոյն Սովետի – հայերու զարաբաղեան պահանջները անգիտացող – որոշումը։ Տեղին է հարց տալ թէ՝ հայերը Մոսկուայի ճնշումներո՞ւն տեղի տուին, եւ կամ իրագործեցին –կատարեալօրէն կամ մասամբ – իրենց նպատակը։

Թերեւս ամենայարմարը՝ պիտի ըլլար պատասխանել երկու յիշեալ պատճառներու համադրութիւնը։

Մէկ կողմէ՝ յստակ էր թէ Մոսկուայի գաղաթը չէր կըրնար արտօնել այս խառնակութեան յաղթահարը՝ իր իսկ ծոցին մէջ. տեղի տալ հայկական պահանջներուն առջեւ, պիտի համապատասխաներ դիմագրաւել՝ «Սովետ կայսրութեան» լայնատարած հողերուն վրայ միասին ապրող զանազան ազգութիւններու նմանօրինակ պահանջատիրական դրուագներու։

Միեւնոյն ատեն, պէտք է մատնանիշ ընել որ հետեւեալ տարբ դիմումները, զորս կարելի եղաւ առանալ՝ չնորհիւ հայ խառնակութեան։

ա· Ազգութիւններու Սովետի (Գերագոյն Սովետի Խորհրդարանի ժողով) ծանձնախումբի մը ստեղծումը, որուն պաշտօնն է՝ նոր առաջարկներ ներկայացնել· Օրինակի համար՝ Նախորդի Ղարաբաղի ազելի ինքնավարութիւն։

բ· Գերագոյն Սովետը – գերեթէ ճանչնալով այս կոտսախրնձոր շրջանին մէջ՝ Հայաստանի դերը – որոշեց դրկել ներկայացուցիչներ, որոնք, գործակցաբար Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի Սովետներուն պիտի ուսումնասիրեն յիշեալ շրջանի ընկերային եւ տնտեսական զարգացումը։

Բայց այս միջոցառումները, որոնք կը մտադրեն «հանդարտեցնել» բողոքները, եւ վերջ դնել գործադուլներուն, կը յայտորդեն Քրեմլինի հրամայած սաստիկ զսպումին, ինչպիսին են զինուորական օգնական ոյժերու առաքումը, Երեւանի մէջ, վայրագութեան մղումի յանձնարարած՝ բաստանուած՝ վեց հայերու ձերբակալութիւնը։ Այո՛ գիտնալով, բայց առանց վտանգելու կեդրոնական իշխանութեան հեղինակութիւնը։

Ըստ երեւոյթի՝ Հայաստան եւ Նակօրնի Ղարաբաղ վերագրաւուն իրենց բնականոն վիճակը, թէպէտ եւ՝ այս չի նշանակեր որ հարցը իր վերջնական լուծումին յանգեցաւ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՕՐԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԷ «ՔԼԱՐԻՆ» ՎԵՐՋՆ Է ՏԱԳՆԱՊԻՆ

Հայաստանի Համայնավար կուսակցութեան ղեկավար մարմինը որոշեց վերջ դնել աննախընթաց գործադուլներուն, որ սկսան ազգայնական պահանջներով, եւ յարգել Սովետ Միութեան Գերագոյն Սովետի – հայերու զարաբաղեան պահանջները անգիտացող – որոշումը։ Տեղին է հարց տալ թէ՝ հայերը Մոսկուայի ճնշումներո՞ւն տեղի տուին, եւ կամ իրագործեցին –կատարեալօրէն կամ մասամբ – իրենց նպատակը։

Թերեւս ամենայարմարը՝ պիտի ըլլար պատասխանել երկու յիշեալ պատճառներու համադրութիւնը։

Մէկ կողմէ՝ յստակ էր թէ Մոսկուայի գաղաթը չէր կըրնար արտօնել այս խառնակութեան յաղթահարը՝ իր իսկ ծոցին մէջ. տեղի տալ հայկական պահանջներուն առջեւ, պիտի համապատասխաներ դիմագրաւել՝ «Սովետ կայսրութեան» լայնատարած հողերուն վրայ միասին ապրող զանազան ազգութիւններու նմանօրինակ պահանջատիրական դրուագներու։

Միեւնոյն ատեն, պէտք է մատնանիշ ընել որ հետեւեալ տարբ դիմումները, զորս կարելի եղաւ առանալ՝ չնորհիւ հայ խառնակութեան։

ա· Ազգութիւններու Սովետի (Գերագոյն Սովետի Խորհրդարանի ժողով) ծանձնախումբի մը ստեղծումը, որուն պաշտօնն է՝ նոր առաջարկներ ներկայացնել· Օրինակի համար՝ Նակօրնի Ղարաբաղի աւելի ինքնավարութիւն։

բ· Գերագոյն Սովետը – գերեթէ ճանչնալով այս կոտսախրնձոր շրջանին մէջ՝ Հայաստանի դերը – որոշեց դրկել ներկայացուցիչներ, որոնք, գործակցաբար Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի Սովետներուն պիտի ուսումնասիրեն յիշեալ շրջանի ընկերային եւ տնտեսական զարգացումը։

Բայց այս միջոցառումները, որոնք կը մտադրեն «հանդարտեցնել» բողոքները, եւ վերջ դնել գործադուլներուն, կը յայտորդեն Քրեմլինի հրամայած սաստիկ զսպումին, ինչպիսին են զինուորական օգնական ոյժերու առաքումը, Երեւանի մէջ, վայրագութեան մղումի յանձնարարած՝ բաստանուած՝ վեց հայերու ձերբակալութիւնը։ Այո՛ գիտնալով, բայց առանց վտանգելու կեդրոնական իշխանութեան հեղինակութիւնը։

Ըստ երեւոյթի՝ Հայաստան եւ Նակօրնի Ղարաբաղ վերագրաւուն իրենց բնականոն վիճակը, թէպէտ եւ՝ այս չի նշանակեր որ հարցը իր վերջնական լուծումին յանգեցաւ։

ԱՐՔԱՏԻ ՎՕԼՏՔԻ՝ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ

Մոսկուա, Յուլիս 26, (AFP)

Քրեմլին որոշեց իր պատգամաւոր դրկել Արթատի Վոլտքի, Համայնավար Կուսակցութեան կեդր· կոմիտէի կարեւոր անդամ, Նակօրնի Ղարաբաղ՝ ամրապնդելու համար Մոսկուայի ակներեւ յաջողութիւնը, ինչպէս նաեւ վերահաստատելու կարգ ու կանոնը։

Տեղեկատու պաշտօնեան ըսաւ թէ գործարաններն ու հանրային փոխադրութիւնը վերսկսան իրենց բնականոն աշխատանքը, աւելցնելով «Այն ինչ խաղաղ եւ հանդարտ է»։

Ըստ Փրաւդայի՝ Վոլտքինի առաքելութիւնը կը նպատակադրէ կազմակերպել եւ համադրել Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի կուսակցութիւններու եւ կառավարութիւններու գործերը, ինչպէս նաեւ տնտեսութիւնը, չեչտելով թէ Վոլտքին ունի պատշաճ յատկութիւնները այս առաքելութիւնը կատարելու համար, եւ յորդորեց տեղական իշխանութիւններուն տալ անոր ամէն տեսակի օգնութիւն եւ աջակցութիւն։

Ըստ սովետ աղբիւրներու այս հարցի լուծումներէն մին կը կայանայ Ղարաբաղի ինքնավար շրջանի իրաւասութիւնը բարձրացնելու՝ ինքնավար հանրապետութեան, Ատրպէյճանի մէջ։

ՎՏԱՐՈՒՄ

Հայ գործիչ Պարոյր Հայրիկեան –անցեալ 24 Մարտէն ի վեր՝ բանտարկեալ – եւ որ քաղաքագիրքին դրկած է-ին, անցեալ չաբաթ դէպի Եթեւպիա արտաքսուեցաւ, Յուլիս 21ին, տեղեկացուց Սերկէյ Գրիգորեանց, այսօր "Glasnost"ի մէջ, աւելցնելով· 4 օր, Ամիս Ապապայի Պանդորի մը մէջ մնալ ետք, KGBի հսկողութեան տակ՝ դուրս ելլելով, հեռաձայնեց Մոսկուա իր կնոջ, ինչպէս նաեւ ներկայացաւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը՝ ամբողջ ընտանիքին համար վիզա ստանալու։

ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԲԱՆԱՁԵՒԸ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՇՈՒՐՋ

Պատերազմը Ղարաբաղի Հայաստանեան մասին միացման համար եւ Յայկական Խորհրդարանին իւրացուցած բանաձեւը 7 Յուլիս 88 ին Սթրազպուրկի մէջ։

Եւրոպական Խորհրդարանը՝

-Ի.- Նկատի ունենալով Եւրոպական Խորհրդային Հայաստանեան Ղարաբաղի Հանրապետութեան կացումը,

Նկատի ունենալով Լեռնային Ղարաբաղի պատմական արդարացի պահանջները,

Նկատի ունենալով որ խաղաղական կացութեան վատթարացումը, որ պատճառ դարձաւ հակահայ սպանդներու Սումկայիթի մէջ եւ բրտութեան մտահոգիչ պարբերներու Պաքուի մէջ, ինքնին վտանգ մը կը ներկայացնէ Ատրպէյճանի մէջ ապրող հայերու ապահովութեան,

1.- Կը դատապարտէ Ատրպէյճանի մէջ հայ ցուցարարներու դէմ գործուած բրտութեան արարքները ու ճնշումները,

2.- Զօրավիգ կը կանգնի հայ փոքրամասնութեան պահանջին, որ կը փափաքի վերամիաւոր Հայաստանի Խորհրդային Հանրապետութեան,

3.- Փափաք կը յայտնէ որ Գերագոյն Սովետը ուսումնասիրէ հայ պատուիրակներու կողմէ Մոսկուայի մէջ ներկայացուած միջին առաջարկները, որոնք կը թելադրեն որ Լեռնային Ղարաբաղը առժամաբար ղեկավարուի Մոսկուայի կեդրոնական իշխանութիւններուն կողմէ, կամ առժամաբար կցուի Ռուսական Դաշնակցութեան կամ դարձնայ առժամաբար՝ դրուն «շրջանային նախագահական կառավարութեան» մը իշխանութեան ներքեւ,

4.- Նոյնպէս Խորհրդային Իշխանութիւններէն կ'ակնկալէ որ պահպանէ ներկայիս Խորհրդային Ատրպէյճանի մէջ ապրող 500 հազար հայերու ապահովութիւնը, եւ հսկէ որ հայերու դէմ գործուած սպանդները հրահրած կամ ատնոց մասնակցած անհատները իրենց պատիժը կրեն խորհրդային օրէնքի տրամադրութիւններուն համաձայն,

5.- Պարտականութիւն կուտայ իր նախագահին այս բանաձեւը փոխանցելու Արտաքին Գործոց նախարարութեան խորհուրդին, Ցանձնախումբին եւ Խորհրդային Միութեան կառավարութեան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ՄՏԱՀՈԳ ՄԱՅՔԸԼ ՏՈՒՔԱՔԻՍԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

Հայ գործիչ Պարոյր Հայրիկեան –անցեալ 24 Մարտէն ի վեր՝ բանտարկեալ – եւ որ քաղաքագիրքին դրկած է-ին, անցեալ չաբաթ դէպի Եթեւպիա արտաքսուեցաւ, Յուլիս 21ին, տեղեկացուց Սերկէյ Գրիգորեանց, այսօր "Glasnost"ի մէջ, աւելցնելով· 4 օր, Ամիս Ապապայի Պանդորի մը մէջ մնալ ետք, KGBի հսկողութեան տակ՝ դուրս ելլելով, հեռաձայնեց Մոսկուա իր կնոջ, ինչպէս նաեւ ներկայացաւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը՝ ամբողջ ընտանիքին համար վիզա ստանալու։

Հայ գործիչ Պարոյր Հայրիկեան –անցեալ 24 Մարտէն ի վեր՝ բանտարկեալ – եւ որ քաղաքագիրքին դրկած է-ին, անցեալ չաբաթ դէպի Եթեւպիա արտաքսուեցաւ, Յուլիս 21ին, տեղեկացուց Սերկէյ Գրիգորեանց, այսօր "Glasnost"ի մէջ, աւելցնելով· 4 օր, Ամիս Ապապայի Պանդորի մը մէջ մնալ ետք, KGBի հսկողութեան տակ՝ դուրս ելլելով, հեռաձայնեց Մոսկուա իր կնոջ, ինչպէս նաեւ ներկայացաւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը՝ ամբողջ ընտանիքին համար վիզա ստանալու։

Հայ գործիչ Պարոյր Հայրիկեան –անցեալ 24 Մարտէն ի վեր՝ բանտարկեալ – եւ որ քաղաքագիրքին դրկած է-ին, անցեալ չաբաթ դէպի Եթեւպիա արտաքսուեցաւ, Յուլիս 21ին, տեղեկացուց Սերկէյ Գրիգորեանց, այսօր "Glasnost"ի մէջ, աւելցնելով· 4 օր, Ամիս Ապապայի Պանդորի մը մէջ մնալ ետք, KGBի հսկողութեան տակ՝ դուրս ելլելով, հեռաձայնեց Մոսկուա իր կնոջ, ինչպէս նաեւ ներկայացաւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը՝ ամբողջ ընտանիքին համար վիզա ստանալու։

Թ. Մ. Միութեան Վարդգէս եւ Ռիթա Պալեան Հիմնադրամ

Ստորեւ Թէքէեան Մշակութային Միութեան Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Կեդրոնական Վարչութեան հաղորդագրութիւնը, Վարդգէս եւ Ռիթա Պալեան հիմնադրամին հաստատման առթիւ:

Թէքէեան Մշակութային Միութեան Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Կեդրոնական Վարչութիւնը հաճոյքով կը ծանուցանէ թէ Ուաշինկթընէն ծանօթ ազգային, Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Կեդր. Վարչութեան բարերար անդամ Պրն. Վարդգէս Պալեան եւ իր Տիկինը՝ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Ամերիկայի Կեդր. Ցանցնաժողովի փոխ-տեղապետ Ռիթա Սիմոնեան Պալեան, որոնց ազգային արդիւնաւոր ծառայութիւնը գնահատած է ամէնուն կողմէ Լիբանանէն մինչեւ Ամերիկա, 80,000 տոլարի նուիրատուութեամբ կը հաստատեն Թէքէեան Մշակ. Միութեան Հիմնադրամ մը, որուն եկամուտը պիտի յատկացուի Մասնայ մրցանակին եւ մշակութային նպատակներու:

ՎԱՐԴԳԷՍ ԵՒ ՌԻԹԱ ՊԱԼԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Տէր եւ Տիկ. Վ. եւ Ռ. Պալեան երկու տարի առաջ ագնիւ մտածումը ունեցան, Սիփէրքի մէջ առաջին անդամ բլլալով, հասատելու Մասնայի Մրցանակը, գնահատելու համար մեր խմբագիրներն ու աշխատակիցները:

Շնորհակալութիւն յայտնելով ազնուական նուիրատուներուն, իր մասին՝ որ անունց օրինակին հետեւին իրենց նման գնահատիլ եւ գոհարերել այլ ազգայիններ:

Դէո վերջերս, 325,000 տոլարի իշխանական նուիրատուութիւն մը բերին անունը Հ.Ռ.Ը.Մ.ին, նոր հիմնադրամ մը հաստատելով:

Տէր եւ Տիկ. Վ. եւ Ռ. Պալեաններու ազգային գործունէութիւնը սկսաւ Պէյրութի, Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Հայ Երիտ. Ընկերակցութեան միջոցաւ: Երկար ու նպաստաւոր դեր ունեցան Հ.Ե.Ը.ի յառաջդիմութեան մէջ: Պրն. Վ. Պալեան 1952ին մուտք գործեց Հ.Ե.Ը.Ն նկրտ, որպէս անդամ պասքէթպոլի խումբին: Շուտով դարձաւ խումբին խրոխտիչ եւ մարդիչը: Միեւնոյն տարին ան մաս կազմեց Ամերիկեան Համալսարանի պասքէթպոլի առաջին խումբին: 1959ին, մարզական եւ ակադեմական յաջողութիւններուն համար արժանացաւ Համալսարանի «Փիներոյ Մրցանակին»:

Ամերիկեան Համալսարանէն որպէս Հաշուապահութեան շրջանաւարտ բլլալէ ետք, ան՝ իբրեւ Հաշուապահ մասնագիտացաւ Հ.Ռ.Ը.Մ.ին:

Յարատեւ պաշտօնական իր յղացումով կամ իր Տնտեսութեան տակ կառուցուեցան Պէյրութի խարգ մը մշակութային կեդրոններն ու գործարքները, ինչպէս Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Դարուհի Յակոբեան, Յովսեփեան Մանուկեան, Երուանդ Տէմիրճեան մարզադաշտները, Թ.Մ.Մ.ի Վահան Թէքէեան մարզարանը եւ Սահակեան մարզարանը: Նոյնպէս՝ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Զապէլ Մովսէսեան Երիտասարդական կեդրոնը: Նաեւ Պէյրութի Ազգ Մանուկեան Հոգեկրթական Կեդրոնի Շարունտարգեռնէրէն մէկը եղած է: Ապա դարձաւ հիմնադիր–անդամը Ալէք Մանուկեան Արուեստի Կեդրոնին:

Պրն. Պալեան քանի մը գործակիցներու հետ Պէյրութի մէջ կազմակերպեց Հ.Ե.Ը.Ի առաջին նաւասարդեան խաղերը, հետեւելով աւելի քան 2000 մարզիկներ եւ բազմաթիւ:

1975ին Տէր եւ Տիկ. Պալեաններ Մասնայ նահանգներ հաստատուեցան իրենց երկու զաւակներուն՝ Սեւանի եւ Ռաֆֆիի հետ ու նոյն ոգիով չարունակեցին իրենց ազգային գործունէութիւնը:

1981ին Պրն. Վ. Պալեան անդամ դնորուեցաւ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Ամերիկայի Կեդր. Ցանցնաժողովին, իսկ 1986 եւ 1987 տարիներուն վարեց այս Ցանցնաժողովի փոխ-տեղապետութիւնը եւ տեղապետութիւնը: 1987ին Հ.Ռ.Ը.Մ.ի պատուոյ անդամ հռչակուեցաւ, միաժամանակ ցնծանօք անդամ դնորուելով Ամերիկայի Կեդր. Ցանցնաժողովին: Ան մինչ եղաւ երիտասարդութեան խղճին եւ անվերապահ քաջալերողը՝ երիտասարդական չարժումներու: 1982ին հաստատեց Հիւսիսային Ամերիկայի Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Նաւասարդեան խաղերը եւ երիտասարդական փառատօնը, հանդիսանալով անոնց հիմնադիրը եւ առաջին տարեան նախագահը: Ամերիկայի Կեդր. Ցանցնաժողովի տեղապետութեան շրջանին մասնաւոր ծրագրի մը գործադրեցին եւ գալիօրէն աւելցուց Առեղծեանների Այգամերին անդամներուն թիւը: Այս Ամերիկեան նախագահութիւնը իր վարեն ներկայիս ինքը եւ իր տիկինը:

Պրն. Պալեան վեց տարի չարունակաբար մաս կազմեց Հայկեան Համագումարի Տնօրէնութեան Խորհուրդին: Անդամ է Ռեգիսնիքիրի Կառավարական Արուեստներու Ընկերութեան եւ Corcoran Արուեստի Թանգարանի, Ազգային Նուագախումբի ու Քենետի Կեդրոնի յանձնախումբներուն:

Պրն. Վ. Պալեան բաժնեհատրերէն մէկն է «Թուսա Կրուէյ Ամերիկա» անուանի Կազմակեր Ընկերութեան:

Պալեաններ, որպէս հայ արուեստի սիրողներ, յաճախած են ունենալ հայ արուեստագէտներու ժամանակակից գործերու ընտիր եւ ճոխ հաւաքածոյ մը:

Տիկ. Ռիթա Պալեան Հ.Ռ.Ը.Մ.ի եւ համայնքային գործունէութիւններու մէջ նոյնքան գործունեայ է, որքան իր ամուսինը:

Յաջողութեամբ աւարտելէ ետք Պէյրութի Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Դարուհի Յակոբեան Աղջիկանց երկրորդական Վարժարանը, համալսարանական բարձրագոյն ուսումը տեսած է Ամերիկեան Համալսարանին մէջ ու արժանացած՝ հոգեբանութեան եւ մանուկներու դաստիարակութեան մէջ մագիստրոս Արուեստից տիտղոսին:

Տիկ. Պալեան իր գործած մասնակցութիւնը բերած է Վրաստանի Հ.Ե.Ը.Ի Անդրանիկ Գարաթուրէնի եւ Վահրամ Փափազեան քաղաքական վարչական աշխատանքներուն: Պէյրութի մէջ ան հաստատած ու վարած է գեղագիտական (cosmetics) Վանտա Ընկերութեան մէկ ճիւղը եւ ճոխ բերած փայլուն յաջողութեան համար, «Էլ Նահար» օրաթերթի գինք գրաւյած է «Տարուան Կինը» վիրանանի մէջ 1972ին:

Շարունակելով իր գործունէութիւնը Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Նորք, Տիկ. Պալեան 1981ին ստանձնած է Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Ուաշինկթընի մասնաճիւղի վարչութեան, իսկ 1983ին՝ Ամերիկայի շրջանի Շրջանակային Ցանցնաժողովին Պատասխանատու եւ իրագործեց «Երիտասարդութեան Զարգացման Պրոգրամը»: Կազմակերպեց կամ ստացաւ հանդիսացաւ բազմաթիւ մշակութային ձեռնարկներու: Ներկայիս Սարտյեանի չրջասանկի հանդիսավարն է National Press Club-ի մէջ: Ռատիոտելեվիչի գործակցութեամբ՝ Մեթրոփոլիթէն Օփերայի երգչուհի Զուլպագեանի երգահանդէսի Քենետի կեդրոնի մէջ եւայլն:

Որպէս գնահատանք իր անխոնջ ծիգերուն, 1983ին Երեւանի Հ.Ռ.Ը.Մ.ի Նորհուանգամ «Նուիրումի բացառիկ գնահատական» (Outstanding Volunteer Award.)

Թէքէեան Մշակ. Միութեան Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի կեդրոնական Վարչութիւնը, այս բարեպատեհ առիթով կ'ողջունէ տէր եւ Տիկ. Վ. եւ Ռ. Պալեան յաջողութիւն կը մաղթէ իրենց յաջողութիւն եւ անհատական ձեռնարկներուն եւ ազգային գործունէութիւններուն:

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԻՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԱՆԱԴԱՅԻՆ ԿԵՆԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի պատասխան պատահանումներուն բոլոր թեմերի, այդ թուին նաեւ Արցեւնիանի-նոյց թեմի, առաջնորդների եւ ազգային - եկեղեցական մարմիններուն խնդրանքին՝ տեղեկութիւններ հաղորդելու Արցախի հարցի առնչութեամբ Հայաստանում եւ Արցախում տիրած ներկայ կացութեան մասին, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետից ստացուած է հետեւեալ հեռագիրը՝

«Պատասխանելով ձեզ, Իր յարգանքի, թէ համայն մեր ժողովուրդը ապահով տիրոջ է յուսարեւ: Սակայն Աստուած մեծ է, Իր հաստատած արդարութիւնն յաղթեսի: Ազօթեցէք մեզի համար: Մեր յոյսերն է, այս դժուար օրերին Միութեամբ պահել եւ եղեգեալ ան համազգային միասնութիւնը խոհեմութեամբ, յանդուգնութեամբ, բարեւ ամենայն ազգու խոսքով՝ ի խնդիր Արցախի հայութեան արդար ազատագրման: Օրհնութեամբ՝ ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ»:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Անցեալ շաբթուան Երեւանի ցոյցերը

Ղարաբաղի Հայոց Թեմական Դպրոցը

(ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ 150-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՒ)

ՍՄԲԱՏ ԱԻԱԳԵԱՆ - Տոքթոր - Փրոֆեսոր

...ղարի 20–30-ական ...ներէն Ղարաբաղում ...պահանջ էր զարձել ...այնպիսի դպրոց, ուր ...հանրակրթական ...ներ, ձեռք բերէին ...կան գիտելիքներ, ու- ...ը տարուէր համեմա- ...առաջադիմական մե- ...ով ու մանկավարժա- ...ւելիքամբ: Այսպիսի ...հանգիսացաւ 1838 թ. ...ի 2/ին Շուշիում բաց- ...ղարաբաղի հայոց թեմա- ...ական դպրոցը, որը ...ւեց մինչեւ 1920 թը- ...ութիւն տարուց ա-

...ղարաբաղի հայոց թեմա- ...ական դպրոցը միչեւ- ...գանում է իր հեղի- ...ւնը եւ նրա 75 ամեայ ...ը տօնում է մեծ շու- ...դպրոցի անցած ուղու, ...ամութեան, դրական ...ական երեւոյթների ...ծաւալուն աշխատու- ...գրում ականաւոր գա- ...ի, մեծ պատմական

...ոյթեան առաջին տա-

րում ճիշտ է քիչ աշակերտներ են ընդգրկւում մի դասարանում (ընդամէնը 20–30 հոգի), բայց համեմատած միւս՝ վանքապետական եւ միսիոներական դպրոցների հետ, այստեղ աւելի կանոնաւոր է տարուում առարկաների ուսուցումը: Դպրոցի առաջին ուսուցիչներն էին հիմնադիր ուսում ստացած Առաքել Եուզբաշեանը ու Սարգիս Աթամբեկեանը: Սրանցից առաջինը աշխատում է իբրեւ հայոց լեզուի ուսուցիչ, իսկ երկրորդը՝ թարգմանիչ:

Գովելի էր նաեւ այն, որ այս ի երկու անձնաւորութիւններն էլ իրենց պարտականութիւնները կատարում էին առանց աշխատավարձի:

Արդէն երկրորդ-երրորդ տարում դպրոցն ունենում է 60ից աւելի աշակերտներ, որոնք մեծ, հետաքրքրութիւն են տածում բնութեան մասին եւ ուսումնասիրում մարդկային ցեղերի ծագումն ու հայոց պատմութեան նկատմամբ:

Դեռ նոր հիմնուած դպրոցը մեծ խոչընդոտների է հանդիպում, սուղ էին նիւթական միջոցները եւ այդ բանը շատ էր մտահոգում Բաղդասար միտրոպոլիտին: 1844թ. Մարտի 1/ին փակւում է դպրոցը: Սակայն նորից է բացւում յաջորդ տարուայ Յուլիսի 17/ին:

Բաղդասար միտրոպոլիտը դիմում է ժողովրդին՝ հանգանակութիւն եւ նուիրատուութիւն կազմակերպելու կոչով: Թէեւ քիչ դրամ է հաւաքւում, բայց մի կերպ պահպանւում է դպրոցի գոյութիւնը:

Դպրոցի պահպանման համար քիչ խնդիր չեն գործադրում նրա ուսուցիչները: Նրանց մի մասը չարունակում է աշխատել ձրի:

Թեմական դպրոցում սովորում էին ոչ միայն հոգեւորականների, այլեւ աշխարհական մարդկանց երեխաները: Սա նպաստաւոր հանգամանք էր, որ դպրոցի մասին հոգ տանէին բոլորը՝ հոգեւորականները, եւ աշխատասիրական լայն մասսաները: Սա միաժամանակ բարձրացնում էր դպրոցի անունը ժողովուրդի աչքում:

Դպրոցի կեանքը վտանգի է ենթարկւում միտրոպոլիտի մահով: Եւ հենց նրա մահուան տարում (1854թ.)· փակւում է դպրոցը: Սակայն որոշ միջոցներ ձեռք առնելու շնորհիւ այն նորից է բացւում յաջորդ տարուայ Նոյեմբերին, բայց որում, եթէ մինչեւ այդ դպրոցը երկհսասնեակ էր, ապա Ղարաբաղի նոր թեմապետ Գէորգ Եպիսկոպոս Վեհապետեանի օրոք դառնում է երկդասեան:

1863 թ. Դեկտեմբերի 1/ից Պետրոս Շանչեանը Շուշիում էր: Նա իր ամբողջ եռանդը եւ գիտելիքները նուիրաբերում է Ղարաբաղի թեմական դպրոցին՝ կարգաւորելու ուսումնական գործերը:

Նրա օրոք դպրոցի աշակերտների թիւը հասնում է 245ի, աւելանում են դասարանները, բարձրրրակ ուսուցիչներ են հրաւիրում այլ վայրերից:

Մեր գրողներից եւ ականաւոր մանկավարժներից չատ չատերը (Գ. Գոյշեանը, Ղ. Ալպաեանը, Վ. Փափազեանը, Լէոն, Ս. Մանդինեանը եւ ուրիշներ) տարբեր ժամանակներում զբաղեցրել են Ղարաբաղի թեմական դպրոցում: Գ. Գոյշեանը ոչ միայն դասաւանդել է հայ գրականութիւն, հայոց լեզու եւ հայ ժողովրդի պատմութիւն, այլեւ եղել է դպրոցի տեսուչի օգնականը եւ մեծ ջանքեր գործադրել, որպէսզի երեխաները գիտելիքներ ձեռք բերեն հայ մշակոյթի պատմութիւնից:

Ցիրուցան, Ղարաբաղի թեմական դպրոցը լուսաւորական հիմնական օջախն էր, որը երբեմն ընդհատումներով, երբեմն մեծ դժուարութիւնների հանդիպելով գործում էր Շուշիում՝ նպատակ ունենալով կրթել, դաստիարակել հարիւրաւոր երեխաների:

Հրաւառարակական գործին նուիրուած առանձին մարդիկ ձգտեցին վերակենդանացնել Ղարաբաղի հայոց թեմական հոգեւոր դպրոցի տպարանը, կարգաւորել նրա աշխատանքը, ձեռք բերել տառեր եւ տպագրական պարագաներ, ուենեալ գրաչար եւ տպագրիչ:

Շուշիի ուսուցչական կոլեկտիւները հոգ տարան նաեւ, որպէսզի տպագրիչ Մինաս Տառըիճեանը եւ ուրիշ մասնագէտներ աշխատեն տպարանում եւ մի քանիսին էլ սովորեցնեն տպագրական եւ դրաշարական գործը:

Առաջին տարում հրատարակուած գրքերի մէջ յատուկ տեղ է գրաւում հայ անուանի վիպասան Գերճ Պռոշեանի «Ղարաբաղում Տիրամայր Սուրբ Մարիամու օրիորդաց ուսումնարանի բացիլը», ուր, ի դէպ, հեղինակը մեծ ջերմութեամբ է նկարագրում այն պահը, երբ հիմնադրուեց հայ կանանց կրթութեան գործը Շուշիում:

1864 թ. լոյս է տեսնում նաեւ Կ. Եզեանի աշխատութիւնը («Ներքին կեանք հին Հայաստանի, պատմականական քննութիւնը»), որ ուսուցչներից թարգմանել էր Գ. Գոյշեանը:

Ճիշտ է, սկզբում տպարանը լոյս էր ընծայում ուսումնական բնոյթի գրքոյկներ, բայց յետագայում, սկսած 1865 թականից՝ ուսուցիչների ակտիւ աշխատակցութեամբ տպագրւում էին լուրջ ուսումնասիրութիւններ:

1893 թուականին լոյս տե-

(ՇԱՐ.Ը 15-ԴՐԴ Է:Ջ)

ՌԱԿ-Ի ԵՒ ԹՄՄ ՄԱՄԼՈՅ ՀԱՒԱՔ - ՍԵՄԻՆԱՐԸ

(Ե-ՐԴ Է:ՋԼ-Ն)

...Վրկեան Լսարեւորա- ...գիտու եւ անունդ սր- ...ի մէջ նկատուող սր- ...նկատմամբ, մաս- ...պատասխանատու՝ ...ծանուն գնահատելու ...նիների մէջ ամբողջա- ...ելու համապատասխան ...յրենիքի մէ սիրուքի ...ին տարուած գրական ...որձ ու գործունէու- ...Ազամ մը եւս ընդգրկե- ...որ Խումբ ամեա- ...ամսոյն, իր պատմա- ...ութեան ճամբուն ...ընթանալով իր ե- ...որներու յաջորդա- ...գործիչներուն անգնա- ...գործունեութիւնները, ...անհիմանօրէն ներ- ...ծուող ապազային հմ- ...գրու Լիպանէն մէջ ...ինայէն իր ուժերը՝ ...ազային ժամանակնե- ...մէջ մեր ժողովուրդը ա- ...գրելու համար ձիշդ ...ճամբ, մեզով խիղճը ...գովուրդին:

...ութեան մասնե- ...ներ կարեւորութեամբ ...ին ՌԱԿ-ի մամուլի ...ներ տեղեկատուական ...գրութեանց արդիւնա- ...ներով դիմելու պա- ...եւ համապատասխան ...ամաձեւեր յանձ- ...ատեւական պատ- ...ութիւններուն:

...ութեան ընթացքին, առա- ...գիտ ընկերային ...ին առնուեցան ԹՄՄ ...ներ եւ ուա- ...ինչպէս նաեւ «Արմէնթօրամա»

պատմիրատուիւն յայտարարին գործադրման, գանազան գործունէութեան մէջ նորերը հիմնելու եւ հինները ուժեղացնելու հարցերը, առնուեցան համապատասխան որոշումներ:

Այս եւ բազմաթիւ այլ ծրագիրներու իրականացման համար, սակայն, խիստ անհրաժեշտ նկատուեցան ՌԱԿ-ի տեղեկատուական ցանցին ունեցած նիւթական միջոցները, որոնք հեռու են մեր ժողովուրդին այժմու անկնդատ թիւններուն դէմ պայքարելու կարեւորութենէն: Հետեւաբար, ուրուագծուեցաւ իւրաքանչիւր օրէնքի նպատակին թէ ՌԱԿ կեդրոնական Վարչութեան տրամադրութեան տակ ստեղծել յատուկ հիմնադրամներ, աւելի զօրացնելու արդէն իսկ գոյութիւն ունեցողները, այս նպատակին ուղղութեամբ դիմելով անհատ ազգայիններու թէ առհասարակ մեր ժողովուրդին, որուն ծառայութեան լծուած է մեր մամուլը եւ պիտի չարունակէ ծառայել անմնացորդ եւ անտեղիտալի ներուժով:

Սեմինարի աւարտին որոշուեցաւ պարբերական դարձնել այս հաւաքները, երկու-երեք տարին մէկ մեր գաղթաճախարհներէն մէկին ու մեր հաւաքավայր դարձնելով մեր մամուլի ներկայացուցիչներուն:

ՌԱԿ ՄԱՄԼՈՅ ԿԵՆԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ

Մոնթրէալ
2 Յուլիս, 1988

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՈՐՄԱԶԴԸ ՄԱՀ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՀԱՅԵՐՈՒՆ

Այն դէպքերէ ու արհաւիրքները ցոյց կու տան յստակ եւ պարզ ներկով թէ բարբարոս թուրանական ցեղերէ, սեռած՝ տորպէյճանցիները ո՛րքան «յեղաշրջուած» են եւ ո՛րքան յաւ Ս՛րմրուքեն, այսօր Սովիտ Միութեան այդ-չափ ջատագոված «Ազգերու եղբայրութեան եւ բարեհամբաւեան» ոգին, եւ ինչպէս էր մեծ Նահապետն այս վերջին:

Չմարզպանք գայս չհրապարակել, եւ մանաւանդ չմարզպանք –հակառակ՝ թուրք –Թուրքիոյ– ապերի եւսյիները յաւ ճանչնալուն– զգալ մեր նողկանքն ու ընդվզումը:

Աւելն պարագայի՝ կ'ուզենք միայն գիտնալ թէ Սովիտ Մամուլը ի՞նչպէս ընդունեց այս լուրը· ի՞նչ եղաւ իր հանդգդեցութիւնը· փորձե՞ց գաղտագրաւել, թէ անդիտացաւ նաեւ այդ պարագային···

Բարոյական մեծ պարտականութիւն կը ծանրանայ սփիւռքեան մամուլին վրայ: Այն մամուլը՝ որ անողոքորէն

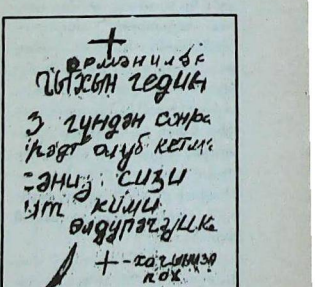

Անցեալ Փետրուարին, Ատրպէյճանի հայկական տուներու դռներուն փակուած սոյն որմազդը մահուան սպառնալիք կ'ըլլէ բոլոր հայերուն որոնք երկրէն չեն հեռանար:

Ռուսատան թրքերէն գրութիւնը կ'ըսէ.-

«ՀԱՅԵՐ, ԴՈՒՔՈՒ ԵԼԷՔ ԱՅՍ ԵՐԿՐԷՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԱՅԼԱՊԷՍ ՇԱՆ ՊԷՍ ՊԻՏԻ ԸՍՊԱՆՈՒԻՔ:

ՁԵՐ ԽԱՉԸ ԱՂՏԵՂՈՒԹԻՒՆ Է»:

ԼԻՄԵՐԻ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

Հ. Բ. Ը. Մ.
ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն ի կ ո ս ի ա
1987 - 88
ԱՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Հոգեշնորհ Հայր Սուրբ,
Արժանապատիւ Տէր Հայր,
Ազնուայարգ Տիար
Արամ Գայլաճեան
Գիտական ներկայացուցիչ
Կիպրահայ համայնքի,
Պատուարժան Հոգաբարձուներ,
Ներկայացուցիչներ
Հ.Բ.Ը. Միութեան
Կիպրոսի Մարիմներու,
Ծարգելի անդամներ Ազգային
զանազան ժողովներու,
Պաշտօնակիցներ,
Ծնողներ, հիւրեր,
Շատ սիրելի սան-սանուհիներ

Այս հանդիսաբեմէն կը բոլորենք Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան 62-րդ ուսումնական տարեշրջանը եւ մեր ժողովուրդին ուրախութեամբ կ'ընծայենք մեր շրջանաւարտներուն 58-րդ հունձքը:

1987-1988 տարեշրջանը Հաստատութեան համար եղաւ ապագայի փայլուն հեռանկարներու նախապատրաստութեամբ հարուստ տարի մը:

Գաւմական դարձած նուիրատուի այս չեմպեռու կողմին արդէն յաղթականօրէն կը քարձրանան արդիական պահանջները գոհացնող գիշերօթիկի նոր կառոյցները որոնք գործածութեան պիտի սկսին 1989 Սեպտեմբերին սկսեալ:

Այս տարեշրջանին Մելգոնեանը սիրով եւ ուրախութեամբ իր դռուները բացաւ 17 տարբեր երկիրներէ հոս եկած հայ աղջիկներու եւ տղոց: Աշակերտներ ունեցանք, առաջին անգամ ըլլալով, Աւստրալիայէն, Գանատայէն եւ Արեւմտեան Գերմանիայէն: Կը նշանակէ թէ մեր դռու այլասերող ազդեցութիւններուն եւ ապականող քարէքրուն դէմ՝ Մելգոնեանը սկսած է եւ պիտի շարունակէ աշխարհի ամէնէն հեռաւոր ափերէն իսկ հայորդիներ հրապուրել շնորհիւ իր հայաբոյր մթնոլորտին ուր միշտ ի պատուի պիտի ըլլան մեր ժողովուրդին տոհմային-բարոյական արժէքները:

Իսկ, իր ուսումնական մակարդակով, մեր հաստատ համոզումն է որ Հաստատութիւնը կրնայ, եւ պէտք է ըսլ պահէ յառաջդէմ ժողովուրդներուն հետ եւ մրցի աշխարհի յաւագոյն երկրորդական վարժարաններուն հետ: Այս տարեշրջանին 63 ուսանողներ մասնակցեցան եւ կը մասնակցին միջազգային ճանաչում գտած Լոնտոնի համալսարանի *G.C.E.*-ի քննութիւններուն Սովորական Մակարդակի 14 նիւթերուն եւ նոյն քննութիւններու ճառագայթալ Մակարդակի - *Advanced Level* - 8 նիւթերուն: Դասական հայերէն, ուսուցիչ, քնագիտութիւն, տարբաքանութիւն, տնտեսագիտութիւն, հաշուապահութիւն, պատմութիւն եւ արուեստ:

Արդէն իսկ սկսած ենք, 1988 1987 Սեպտեմբերէն, Լիբանանեան Պաֆալորիայի դասընթացքէ մը՝ արաքսեան երկիրներէն եկող մեր աշակերտներուն համար:

Բայց Մելգոնեանը շա'ն ապիկ է ըսլ համալսարանական պատրաստող որակատր երկրորդական վարժարան մը: Այլապէս պիտի չարդարանայինք Մելգոնեան Նուիրատուտութիւնը եւ Հ.Բ.Ը. Միութեան յանձն առած գոհտութիւնները: Ոչ ալ գոհտութիւնները ծնողներու՝ որոնք իրենց զաւակները հեռատր երկիրներէ հոս կը ղրկեն: Մելգոնեանը է եւ պիտի շարունակէ մնալ հաշի գործընթաց մը, հայկականութիւն ճառագայթող փարոս մը: Այս նպատակին կը ծառայեն մեր չափազանց ճոխ արտասահմանային գործունէութիւնները եւ ծնողակցները եւ աւանդութիւն դարձած Հայ Մշակոյթի Շաբաթը: Արդէն մեր նոր կանոններով, բոլոր դասարաններուն համար ալ կարգապահութեան պայմաններուն մէջ վճռական դեր ունին Հայերէնի եւ Հայոց Պատմութեան արդիւնքները:

Իսկ Մելգոնեանը կը մնայ աշխարհի միակ կեդրոնը որ իր ուսանողները կը պատրաստէ Լոնտոնի համալսարանի Ձ.Ո.-Սի.Ի.ի դասական հայերէնի եւ մատենագրութեան ճառագայթալ Մակարդակի բննութեան: Ծնտոյ, մեր հայրենիքին շնորհիւ տարիներէ ի վեր կ'ունենանք հայագիտական նիւթերու մասնագէտ դասախոս մը: Այս տարի մեզի հետ էր Տոքթ. Պետրոս Պետիքեանը: Տակաւին, Հաստատութենէն ներս մեր մշակոյթին եւ ազգային արժէքներուն հանդէպ մեր ուսանողութեան խանդավառութիւնը աւելցնելու ծրագրուած նպատակով եւ մասնաւոր խնդրանքով ապահովուեցաւ ոգեշնչող ներկայութիւնը հայրենի տաղանդաւոր արձակագիր Մելգոնեանցի Կարպիս Սուրէնեանին՝ մէկ ամիսով եւ հայրենի Վաստակաւոր պարուսոյց Նորայր Մեհրապեանին՝ երկու ամիսով:

Ամառարկոյս, դիւրին չէ երբեք մեր աշակերտներուն համար թէ պատրաստուելի միջազգային չափանիշով երկրորդական ուսման եւ թէ ծաղօթական մեր հագարամեայ հոգեմտատր ժառանգութեան: Բայց կը հաւատանք թէ մեր ուսանողներէն շատերը կրնան յաջողիլ այս մարտահրաւէրին մէջ՝ շնորհիւ իրենց աշխատասիրութեան եւ վճռակամութեան եւ մեր ուսուցիչներու ներհրումին: Այս ուղիով Մելգոնեանցին հետեւած պիտի ըլլայ աւանդութիւնը՝ թիւով փոքր բայց որակով բարձր յուսապաշտ եւ յառաջադէմ մեր ժողովուրդին: Այն ժողովուրդին որ պատմութեան մէջ առաջինը եղաւ իր ժամանակի մէկ նոր վարպետութիւնը՝ Քրիստոնէութիւնը ընդունող, որ իր Նարեկացիներով՝ Ներսէսներէ շատ առաջ սկսաւ Վերածընունդի գրականութիւնը եւ որ իր Քաղաքակից Ազիի հոյակապ եկեղեցիներով ճարտարապետական նոր ոճերու նախակարապետը եղաւ:

Սիրելի ներկաներ, այժմ Ձեզի կը ներկայացնեմ 1987-1988 տարեշրջանի ամփոփ տեղեկագիրը:

Ա. Աշակերտական Թիւ

Այս տարեշրջանին մեր աշակերտութեան թիւը հասաւ 183-ի: Տարուան ընթացքին 5 աշակերտներ մեկնեցան եւ ներկայիս մեր աշակերտութեան թիւն է 178 -72 սանուհիներ որոնց 19 ցերեկեայ են եւ 106 սանուհի որոնց 18-ը ցերեկեայ են:

Մեր աշակերտները եկան հետեւեալ 17 երկիրներէն՝ Լիբանան՝ 43. Կարսկաստան՝ 35, Կիպրոս՝ 30, Ճուճաստան՝ 20, Նթովպիա՝ 11, Քուէյթ՝ 9, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ՝ 7, Սուրիա՝ 6, Իրաք՝ 3, Արժանթին 3, Գանատա՝ 3, Աւստրալիա՝ 3, Ճորդանան՝ 1, Պրազիլ՝ 1, Արաբական Էմիրութիւն՝ 1, Նուկաբիա՝ 1 եւ Գերմանիա՝ 1:

ԱՐՏԱԴԱՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պատշաճ հանդիսութիւններով նշուեցաւ Գրոց Գիւտը, Աւետիք Իսահակեանի մահուան 30-ամեակը, մեր հայրենիքին վերնիւը, Մելգոնեան Պահպանիչ Սուրբ Նշանի 1750-ամեակը, Վահան Թէրէեանի ծննդեան 110-ամեակը, Վարդանանց եւ Սարտարապատի հերոսամարտներուն յիշատակը եւ Հ.Բ.Ը. Միութեան հիմնադրութեան 82-րդ տարեդարձը:

Տակաւին ունեցանք դասախօսութիւն մը սահիկներով՝ մամրակարիչ Աբրահամ Գուրգէնեանի կողմէ եւ երեկոյ մը նուիրուած կիպրահայ տաղանդաւոր ջութակահար Մանուկ Բարիճեանին: Հաստատութեան Հ.Բ.Ը. Միութեան Աշակերտական Ընկերութեամբ ունեցանք ընդհանուր զարգացման եւ ցուցադրական մրցաճի մը որում նիւթ էր «Հ.Բ.Ը. Միութիւնը Այժմ Մանուկեան Նախագահութեան շրջանին»: Հաստատութեան Զ. եւ Դ. դասարանները հանդէս եկան թատերական ձեռնարկներով:

Այս տարի եւս ճոխ էր մեր «Հայ Մշակոյթի Շաբաթ»ը որում իր մասնակցութիւնը բերաւ երկու դասախօսութիւններով՝ Տոքթ. Լիւսի Տէր Մանուէլեան՝ պատասխանատու ձեռնարկը եղաւ Պարի եւ Ասիոյ ազգագրական հարերարքներու յիշատակը, Սայաթ Նովայի 175

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ

(ՇԱՐ. 13-ՐԴ ԷՋԷՆ)

...ած «Հնոամօտ պատմութիւն Հայոց» աշխատութիւնը, որի ...ննիկը նպատակ էր ունե-...ցել օգնել հայ երեխաներին՝ ...պատկերացում կազմելու ...մայր ժողովրդի անցած ուղու ...մասին:

1870-1872 թթ. այստեղ են ...տպագրում նաեւ «Բարեկար-...գութիւնք, տնօրինալք ի վի-...ճակաւոր առաջնորդէն Հայոց ...թեմին Ղարաբաղու ի Սարգիս ...արքեպիսկոպոսէն Հասան-...Ջալալեանց յաղագս կարգի կատարման ինչ ինչ հոգեւոր ծեծից հայոց ժողովրդականց ի նմին վիճակի», «Աւետա-րան» եւ այլ գրքեր:

Տպագրւում էին առանձին գեղարուեստական գործեր, մեծ մասամբ ոտանաւորներ, որոնց մէջ հիմնականում ար-տայայտւում էին հայրենա-բաղձ մտքեր:

Աւելին, առանձին մտաւո-րականներ մտածում էին հրա-տարակել ոչ միայն գրքեր ու գրքոյկներ, այլեւ պարբերա-կաններ:

Ղարաբաղի Հայոց Թեմա-կան դպրոցը իր գործունէու-թեամբ նշանակալից աւանդ ներդրեց մեր ժողովրդի մտա-ւոր զարգացմանը: Եւ այսօր մենք երախտագիտութեամբ ենք յիշում հայրենանուէր մարդկանց, որոնց դժուարին պայմաններում նպաստեցին ժողովրդի լուսաւորութեան գործին:

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

(ՇԱՐ. 14-ՐԴ ԷՋԷՆ)

...գինէ մը ձգեց շնորհիւ Հ.Բ.-Ը. Միութեան Նիկոսիոյ Տիկ-...նանց Օժանդակ Մարմնին եւ ...մեր սան-սանուհիներու ծը-...նողներուն:

Մեր նորակազմ նուագա-խումբը այս տարի ելոյթի իր առաջին փորձը կատարեց մեծ ոգեւորութեան մէջ: Նը-ւագախումբին 10 գործիքները նուիրուեցան Լոնտոնաբնակ Մելգոնեանցի Տիար Գրիգոր Տիտոնեանին կողմէ:

Այս առիթով կ'արժէ շեշտել թէ Մելգոնեանը հաստատու-թիւն մըն է զոր կարելի է նկա-տել մեծագոյն կրթական պարգեւը գաղութահայու-թեան եւ որուն վրայ պէտք է գուրգուրայ ամէն հայ անխը-տիր:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉԵՐԸ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԷՆ

(ՇԱՐ. 9-ՐԴ ԷՋԷՆ)

պէտք իմ խօսքով, իմ կոչով հրաւէր կարդամ ձեզ բոլորիդ, հրաւէր՝ ողջամտութեան, հեռատեսութեան եւ կարգապահութեան:

Մեր Մայր Հայրենիքը՝ Սովետական Հայաստանը արգասիքն է հազար տարիներ շարու-նակ հայ ազգի արդար երազանքների եւ բազում սերունդների ազատագրման հերոսական մաքառումների:

Գնահատել մեր օրերի վերածնուած մեր մայր երկիրը եւ նրա ապահով գոյատեւումը Սովետական բազմազգ ընտանիքում, չյարգել մեր հայրենի պետութիւնը եւ նրա օրինաւոր ղեկավարութիւնը, չպահպանել կարգն ու կանոնը եւ մեր կեանքի խաղաղ առաջընթացը՝ պիտի նշանակէր չյարգել յիշատակը մեր տառապած նախնիների, չյարգել յիշատակը 1915 թուականի երկու միլիոն մեր նահատակների, որոնք իրենց աչքերը փակեցին Տէր-Զօրի ա-նապատներում հայ հայրենիքի վերածնունդի տեսիլքով: Պիտի նշանակէր ուրախացնել մեր ազգի թշնամիներին:

Լսել եմ, որ այս օրերին գտնուել են նոյնիսկ անձինք, որոնք հանդէս են եկել այնպիսի հակապետական, հակասովետական արտայայտութիւններով, որոնց հետեւանքը կը լինէր Աստուած մի արասցէ, Հայաստանը դրած ափսէի վրայ՝ նուիրաբերել մեր դարաւոր թշնա-մուն: Չեմ ուզում հաւատալ, թէ կարող են գտնուել նման հայեր:

Անձիւ քաղաքացիներ, հարազատներ մեր, ուղիղ հասկացէք ինձ, խոստացէք օգնել ինձ բոլոր միջոցներով փակելու համար ճանապարհը խելացնոր արարքների: Խոստացէք խա-ղաղ ու հանգիստ մնալ, խոստացէք նուիրուել ձեր ամէնօրեայ աշխատանքներին կարգա-պահութեամբ ու պարտաճանաչութեամբ: Ուսանողներ, երիտասարդներ, սիրելիներ մեր, յծուեցէք ձեր ուսումնական աշխատանքներին, պատրաստուէք յրջութեամբ՝ պատասխանա-տու շինարար աշխատանք ստանձնելու՝ ապագային, մեր մայր երկրի առաջդիմութեան եւ բարօրութեան, մեր ազգի արդար երազանքների կենսագործման համար:

Կ'ուզենայի յիշեցնել ձեզ գերմանացի մեծ մտածող Կէօթէի մէկ իմաստուն խօսքը թէ. «Միայն օրինապահութիւնը կարող է մեզ ազատութիւն պարգեւել»: Իսկ Սուրբ Գրքում, Պետրոս Առաքեալ պատգամում է՝ «Ազատութիւնը մի օգտագործէք որպէս պատրուակ անի-կարգութեան»:

Որպէսզի կարողանանք առաւել պայծառ ապագայ կերտել, պարտաւոր ենք մեր ներկան առաւել ամրապնդել, մեր բնակչութեան թիւն աճեցնել, մեր երկրի տնտեսութիւնը զօրաց-նել, մեր ժողովրդի ազգային մշակոյթը էլ աւելի ծաղկեցնել, մեր եկեղեցական հոգեւոր կեանքը շէնացնել, մնալով միշտ պատրաստ եւ արթուն, ամէն նպաստաւոր առիթը օգտա-գործելու յօգուտ մեր այդ պայծառ ապագայի իրականացման:

Հայ մայրեր, քոյրեր եւ եղբայրներ, մանաւանդ դուք երիտասարդներ, մի մոռացէք ժո-ղովրդի եւ հայրենիքի գերագոյն շահերը, խնայեցէք Արարատին: Ես վերջին անգամ յինե-լով դիմում եմ ձեզ իմ աղերսով, իմ պատգամով: Եթէ ինձ չլսէք, ես՝ ձեր Հայրապետը, կ'անիծեմ իմ ճակատագիրը ու այսպէս յաւէտ կը լռեմ:

Բայց վստահ եմ, իմ հոգին վկայում է, թէ դուք ինձ յուսախաբ չէք անի, դուք ինձ չէք լը-քի: Մնում եմ աղօթող ձեր բոլորի համար: Մնում եմ աղօթող հայ ժողովուրդի անվտան-գութեան համար, մնում եմ աղօթող մեր վերածնուած Մայր Հայաստանի անսասանութեան համար, սովետական եղբայր ազգութիւնների մեծ ու հզօր ընտանիքում: Խաղաղութիւն ընդ ձեզ. Ամէն:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Կիրակի 7 Օգոստոսի առաւօտեան հոգեհանգստեան պաշտօն.

Կիրակի 11 Սեպտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 18ին, Գեղարուեստական երե-կոյ, ելոյթ կ'ունենան՝ Միրթա Սաքչեան ընկերակցութեամբ 100 առ 100 հայկական նուագախումբին. Մարալ Թորիկեան եւ իր նուագախումբը:

Շաբաթ 5 Նոյեմբեր 60 ամեակի եզրափակիչ ճաշկերոյթ:

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ Չ'ԽԱՉԱՁԵԻԵԼ:

Հոգաբարձութիւն
Ֆլորէսի Վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ եւ
Արծրունի Ազգային Վարժարանի

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 35

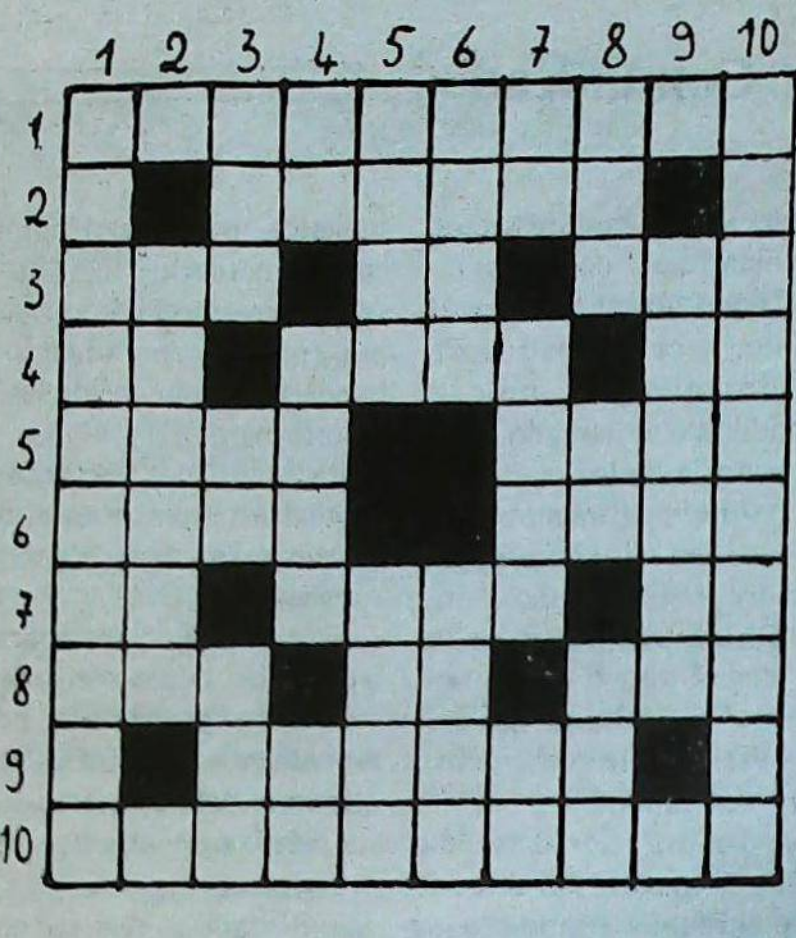

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.- Եգիպտոսի մէջ, 1911-ին անմահն Կոմիտասին հոյա-կապ էր: 2.- Ալեւոյթ կամ կեանքի...: 3.- Եզերք - աջէն ձախ՝ ծովեզերք - անուշահոտ բոյս: 4.- Սագի ձայն - մե-տաղ մը - ոտն: 5.- Զոյգ Աստուածածնի մայրը: 6.- Զեռնա-փայտս - յանձնեց: 7.- Բացագանչութիւն - Կասպից ծովու նաւահանգիստ - այբուբենէն գիր մը: 8.- Կայ որ ունի կը շինէ, կայ՝ որ ունի կ'ուրէ - աջէն ձախ՝ 4003 - թափառա-կան: 9.- Զպոռացի այլ...: 10.- Գործադրուած թատերգու-թիւն:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1.- Անուանացած կամ անուրի, երկուքն ալ կ'ըլլայ: 2.- Հայրենի վաստակաւոր երգչուհիի անուն: 3.- Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդավայրը - վարէն վեր՝ 860 - տաքրօջը կինը: 4.- Դաշտերու մակերեսի չափանիշ - յունական պտուղ - 5060: 5.- Ամերիկեան երիտասարդութեան «փիլիսոփայու-թիւն» - պաղեստինեան քաղաք: 6.- Դայռանոց - յոգնակի՝ ետ (հին ուղղագրութիւն): 7.- Նորապսակ կին - կուզ - գի-շերուայ առաջին կէսը: 8.- Վարէն վեր՝ դաշտ - հայ տառ - սեպ: 9.- Իգական: 10.- Կազմուածք:

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 34 ԽԱՉԲԱՌԻ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1.- նառագայթել:	1.- նարտարապետ:
2.- արարատ - արա:	2.- արամրի - արի:
3.- բատակ - ամկլ:	3.- ռատար - ուլազ:
4.- տմարդի - բուն:	4.- արարած - ծգ:
5.- արրահամ:	5.- դակդհա - ակն:
6.- րի - ծածկուած:	6.- ատ - իած - ռոկ:
7.- իր:	7.- մկրատ:
8.- պայծառացաւ:	8.- բամբ - ուրձ:
9.- երագկոտ - նա:	9.- երկու - անի:
10.- տիչ - նկ - չիլ:	10.- յայնածաւալ:

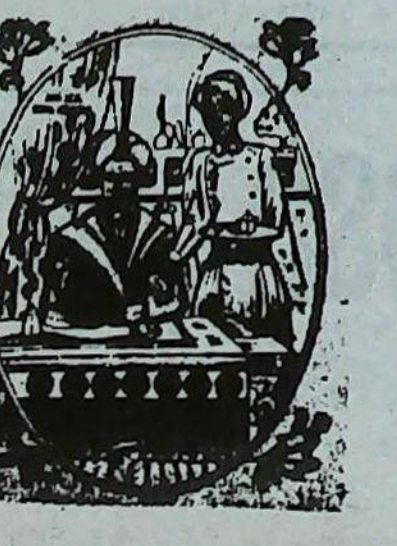

Su café molido
al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510.
T.E.: 97-4763

Comunicado

Mediante la manifestación de solidaridad con Gharabagh, realizada el pasado 25 de junio, la comunidad armenia de nuestro país -respondiendo al llamado y a la convocatoria de los tres partidos políticos armenios-, no sólo ratificó el compromiso asumido el 9 de marzo, sino que, además, demostró su incondicional apoyo a este tipo de iniciativas políticas que surgen a partir de un constructivo espíritu de unidad.

Esa demostración de solidaridad y de apoyo, y el comunicado conjunto emitido a su término, encontraron amplio eco no sólo en el seno de nuestra comunidad, sino también en la prensa local.

Sin embargo, lamentablemente, debemos señalar que, posteriormente a esa manifestación, un grupo de personas decidió hacer entrega de un nuevo petitorio a la embajada soviética, para luego publicar en el semanario "Sevan" los verdaderos móviles que lo impulsaron, sorprendiendo la buena fe de muchos de los que suscribieron dicha nota.

En efecto, las personas que se nuclearon en torno al mencionado semanario y que pretendieron ver en la acción conjunta de los tres partidos políticos "aislamiento", "odios", "venganzas" y "nacionalismos xenófobos", pusieron en tela de juicio su honestidad ante algunos de los suscriptores -quienes ya han manifestado su rechazo en forma oral o escrita- y se autoaislaron y marginaron de la comunidad, tratando al mismo tiempo de sembrar el odio y la provocación.

P.S.D. Henchakian
F.R.A. Tashnagtsutiun
O.D.L.A. Ramgavar Azadagan

Angel Demirdjian

Su fallecimiento

Nos enteramos del fallecimiento de la señora **Angel Demirdjian**, ocurrida el 19 de julio pasado.

En nombre del Consejo Sudamericano de la O.D.L.A. y de la Redacción de **Sardarabad**, expresamos nuestras sinceras condolencias a todos sus parientes, y muy especialmente al servidor de la Iglesia Apostólica Armenia y Director del Coro de San Gregorio El Iluminador, diácono Nubar Demirdjian.

Enlace

Dikran Hurmuzian - Alicia Geuzikaraian

El viernes 12 de agosto, a las 21 horas, se llevará a cabo en la Catedral de San Gregorio El Iluminador el casamiento de la señorita Alicia Geuzikaraian con el señor Dikran Hurmuzian. Serán padrinos de la ceremonia la señora Mary Arslanian y el señor Hagop Hurmuzian.

El oficio estará a cargo del Primado, Monseñor Krikoris Pouniatian.

Donaciones

Con motivo de haber obtenido Liliana Merdikian el título de abogada en la Universidad de Buenos Aires, sus padres Carlos Merdikian y Sara Axarlian donan a **Sardarabad** (u$s 40.) A 520.-

La señora Iskouhi Moumdjian e hijos ha efectuado, en memoria de su esposo **Aram Moumdjian**, la suma de **cien australes** a cada uno de estos periódicos e instituciones:

•Diario Sevan •Diario Armenia •Diario Sharyum •Escuela Armenia de Vte. López •Escuela Mekhitarista •Colegio Marie Manoogian •Escuela Backchellian •Colegio Jrimian •Escuela Arzruni •Colegio San Gregorio Iluminador •Iglesia Surp Hagop (V. Alsina) •Hogar de Ancianos.

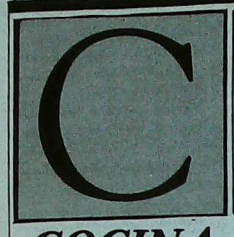

COCINA

Isabel Tchalian

Arrollado de chocolate nevado

INGREDIENTES:

4 huevos - 4 cucharadas de azúcar molida y para espolvorear - 4 cucharadas de harina - 1/2 cucharadita de polvo de hornear - unas gotas de esencia de vainilla - 4 cucharadas de chocolate para taza, rallado grueso - 400 gramos de crema de leche - 3 cucharadas de azúcar impalpable, tamizada - manteca, la necesaria.

PREPARACION:

Bátase la crema de leche con el azúcar impalpable y unas gotas de esencia de vainilla, hasta que al levantarla quede formando un pico, sin caerse. Retirar el batidor y poner el recipiente en la heladera.

Tamizar la harina con el polvo de hornear.

Batir por separado las yemas de los huevos con el azúcar, hasta que tomen color claro, batiendo las claras a punto de nieve. Agregar al batido de las yemas unas gotas de esencia de vainilla y la harina; mezclarlo bien y luego incorporar las claras, uniendo suavemente e incorporando a la vez la mitad del chocolate rallado, sin disolverlo. Unir con cuidado para no bajar el batido.

Enmantéquese totalmente una placa de horno de 0,30 x 0,40 y enharinarla. Colocar sobre ella la preparación en forma pareja.

Tener encendido el horno a temperatura fuerte y cocinar en él la plancha de arrollado hasta que esté suavemente dorado. Levantar con cuidado un extremo de ella para ver si la parte de abajo también está cocida. Si estuviera cocida, desmoldar sobre un repasador seco y espolvorearlo con azúcar molida.

Arrollar con el mismo repasador, dejándolo enfriar.

Retirando el repasador, abrir la masa y cubrirla con 3/4 partes de la crema chantilly, arrollar la masa y esparcir el resto de la crema sobre su superficie. Pasar encima de todo eso el chocolate rallado restante. Mantener el arrollado en la heladera hasta el momento de servirlo.

COCINA ORIENTAL
Especialidades Armenias
Sra. Valentina TE. 791-2349
-Trabajos sobre pedidos-
Asista los días 4, 11, 18 y 25 de agosto, de 14.30 á 16.30, a las **clases de comidas especiales armenias** que se dictarán en Pampa 4992, Capital. TE. 51-1488 783-0955

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEDIA BARTAMIAN

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL
Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.
ORTOPEDIA DC
Bartamian
Av. Belgrano 1699 Tel 45-5213 Bs As.
Av. 7 N° 1134 Tel 3-4935 La Plata

ACCIDENTADOS
Adelantamos hasta A 100.000 por su daño físico o material
Estudio Jurídico EREVAN
Sarandí 461, 2° A TE. 941-9969
atención las 24 horas

Periódico Armenio "SARDARABAD" de la ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: *Lun. a Vier de 10.00 a 19.00 hs.*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 78.836
Director
MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Stepan Chahinian
Av. Coxingui 191 - Ap. 84
CEP. 0579 - Sao Paulo - SP - Brasil
URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo

cash
Sociedad Anónima de Cambio y Turismo
E.V. y T. 431/79
Agente Extra-Bursátil N° 530
Excursiones Nacionales e Internacionales Cruceros al Caribe
Precios Especiales para Viajes a Erevan
(Descuentos a grupos estudiantiles)
Buenos Aires: Sarmiento 2232- Tel. 47-2091/3944/6714/7106 - 48-6826
Mendoza: San Martín 1173 - Tel. 248013-249733
San Juan: Rivadavia y Tucumán - Tel. 223450-222020
Lidia Guezikaraian de Martínez
Directora de Ventas
IATA 5558857